
Diari Oficial

---

del

Consell General

Núm. 12/2002 - 40 pàgines
Sessió ordinària del dia 12 de desembre del 2002

El dia 12 de desembre del 2002, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 64/2002, que és el següent:

1- Examen i aprovació, si escau, de la Proposta d'aprovació de la ratificació del Protocol núm. 13 a la Convenció dels drets humans i de les llibertats fonamentals relatiu a l'abolició de la pena de mort en qualsevol circumstància.

2- Examen i aprovació, si escau, de l'esmena a la totalitat presentada pel M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata al Projecte de llei sobre el contracte de treball.

3- Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici del 2003, d'acord amb l'article 111 del Reglament del Consell General, així com de les esmenes a la totalitat presentades, i del Projecte de llei del Consell General pel mateix exercici.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència dels M. I. Srs. Francesc Areny Casal i Josep Àngel Mortés Pons, Síndic General i Subsíndic General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Miquel Alís Font
M. I. Sr. Francesc Areny Casal

M. I. Sr. Josep Areny Fité
M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany
M. I. Sra. Olga Benazet Dolsa
M. I. Sr. Francesc Casals Pantebre
M. I. Sr. Jordi Daban Alsina
M. I. Sr. Josep Dallerès Codina
M. I. Sr. Joan Albert Farré Santuré
M. I. Sra. Olga Forné Angrill
M. I. Sr. Patrick García Ricart
M. I. Sr. Josep Garrallà Rossell
M. I. Sr. Marcel Llovera Massana
M. I. Sr. Esteve López Montanya
M. I. Sr. Antoni Martí Petit
M. I. Sr. Jordi Mas Torres
M. I. Sr. Daniel Mateu Melción
M. I. Sr. Joan Monegal Blasi
M. I. Sr. Josep Àngel Mortés Pons
M. I. Sr. Cándid Naudi Mora
M. I. Sr. Marc Pintat Forné
M. I. Sra. Clara Pintat Rossell
M. I. Sr. Emili Prats Grau
M. I. Sra. Maria Lluïsa Puig Montes
M. I. Sr. Antoni Riberaigua Sasplugas
M. I. Sr. Francesc Rodríguez Rossa
M. I. Sr. Roc Rossell Dolcet
M. I. Sr. Guillem Valdés Alemany

També hi és present el M. I. Sr. Marc Forné Molné, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Enric Pujal Areny, Ministre de la Presidència i Turisme; Juli Minoves Triquell, Ministre d'Afers Exteriors; Pere Cervós Cardona, Ministre d'Educació, Joventut i

Esports; Olga Adellach Coma, Ministra d'Agricultura i Medi Ambient; Mireia Maestre Cortadella, Ministra de Finances; Mònica Codina Tort, Ministra de Salut i Benestar; Jordi Serra Malleu, Ministre d'Ordenament Territorial; Miquel Àlvarez Marfany, Ministre d'Economia; i Xavier Montané Atero, Ministre de Cultura.

Assisteix també a la sessió el Sr. Valentí Martí Castanyer, secretari general del Consell General.

(El M. I. Sr. Esteve López Montanya, Secretari de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.10h)

El Sr. síndic general:

Bé, gràcies.

Abans de procedir a la lectura de l'ordre del dia voldria indicar que s'ha detectat un error de transcripció en el redactat del punt tercer que caldria modificar. Així, on diu: "Projecte de llei del Consell General", hauria de dir: "Projecte de pressupost del Consell General".

Passem, doncs, tot seguit al primer punt de l'ordre del dia.

1- Examen i aprovació, si escau, de la Proposta d'aprovació de la ratificació del Protocol núm. 13 a la Convenció dels drets humans i de les llibertats fonamentals relatiu a l'abolició de la pena de mort en qualsevol circumstància.

La Proposta fou publicada en el Butlletí núm. 53/2002 del 7 d'octubre i no s'hi ha presentat cap esmena.

El Govern vol intervenir? No?

Pels grups parlamentaris alguna intervenció?

Cap intervenció?

Bé, doncs, si no hi ha cap objecció proposo l'aprovació per assentiment, de la Proposta.

Doncs, queda aprovada.

Passem al punt número 2 de l'ordre del dia.

2- Examen i aprovació, si escau, de l'esmena a la totalitat presentada pel M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata al Projecte de llei sobre el contracte de treball.

El Projecte de llei fou publicat en el Butlletí número 44/2002 del 30 d'agost.

El Grup Parlamentari Socialdemòcrata ha presentat una esmena a la totalitat i aquesta ha

estat publicada en el Butlletí número 60/2002 del 8 de novembre.

Defensa l'esmena, pel Grup Socialdemòcrata, el Sr. Francesc Rodríguez.

Teniu la paraula Sr. Rodríguez.

El Sr. Francesc Rodríguez:

Gràcies Sr. síndic.

L'esmena a la totalitat del Grup Parlamentari Socialdemòcrata al Projecte de llei del contracte de treball ha estat motivada essencialment perquè pensem que també a Andorra, en aquest i en altres temes, ens hem de guiar per les pautes generals que regeixen a la majoria de països, encara que alguns, amb l'excusa de les particularitats i les "especificitats" -paraula, per cert, massa de moda- voldrien que no fos així per preservar uns avantatges i unes situacions inacceptables. Aquestes pautes generals volen que l'estructura bàsica de les relacions laborals vingui definida per les relacions col·lectives - fins i tot més enllà de l'empresa, prenent com a referent els diferents sectors econòmics- i que les individuals siguin només subsidiàries.

La nostra és una concepció global de les relacions laborals. La llei que hauria d'haver entrat a tràmit parlamentari, la llei bàsica, hauria de regular de forma general i en conjunt, les relacions entre treballadors, empresaris, representacions professionals i poders públics en el mercat del treball, essent els pilars bàsics les relacions entre les organitzacions empresarials i sindicals -ja sigui per a la regulació de les condicions de treball o de l'exercici dels drets dels afiliats-, les relacions en el si de l'empresa entre la direcció d'aquesta i els treballadors, o les relacions de protecció del treball assalariat per part dels poders públics.

La llei que se'ns proposa significa en certa mesura una rigidesa innecessària i contraproductiva en un mercat laboral divers i canviant. La llei ha de determinar de forma precisa el marc, les pautes generals. Els detalls de l'aplicació s'han de regular però a través dels reglaments -i si cal d'altres textos legislatius- posteriors. La llei ha de regular de forma conjunta tots els elements que intervenen en les relacions laborals, per tant no es pot limitar a les relacions contractuals individuals sinó que també ha de contemplar les col·lectives, el dret del treballador a exercir la reivindicació de millores i a estar protegit en cas de quedar-se sense feina, i el dret a l'agrupació, tant de

treballadors com d'empresaris, per defensar els respectius interessos en l'àmbit laboral; només podrien quedar fora d'aquest marc normatiu general les condicions de seguretat i higiene en el treball, que per la seva particularitat haurien de ser exclusivament regulades per una normativa singular.

En el moment en què es va entrar a tràmit parlamentari el projecte, el ministre de tutela manifestava que aquesta llei naixia amb vocació de transitorietat. No ens agrada analitzar ni votar segons quin tipus de llei si neix amb caràcter transitori, sobretot quan hauria estat tant senzill entrar a tràmit un text amb vocació de perennitat. Els textos legals amb vocació transitòria, si no es tracta realment d'una llei destinada a regular unes circumstàncies o uns fets transitoris, només poden portar a una situació d'inseguretat jurídica totalment innecessària.

Un cop això expressat, també he de dir que hauríem entès la presentació d'un text que, encara que no tractés la globalitat dels aspectes que regeixen les relacions laborals, hagués intentat regular les relacions estrictament relatives a les condicions contractuals, però tant les individuals com les col·lectives. En fer les esmenes parcials ens hem trobat que, tot i ser estrictes i voler limitar-nos a les relacions individuals, en més d'un apartat ens hem hagut de referir a les relacions col·lectives vist l'íntim lligam d'ambdues relacions. No entenem, per tant, aquesta postura de voler separar dues situacions que la lògica vol que es tractin de forma conjunta.

D'altra part, se'ns fa curiós veure com en altres matèries que afecten temes importants però no els drets socials -vegi's per exemple les declaracions de diumenge passat, en un dels diaris del país, del ministre d'Economia en relació a la Llei del comerç i la seva tramitació conjunta amb la Llei de rebaixes i vendes promocionals-, el Govern diu que és millor i que vol legislar de forma conjunta i coetània. Constatem que l'exercici del dret al treball i a altres drets essencials no es mereix, però, aquest tractament.

Encara que per si sols no haurien estat suficients, altres elements ens han ajudat a decidir la presentació d'aquesta esmena a la totalitat. El més important és el manteniment de l'acomiadament lliure en el text de la llei. Com volen que els treballadors puguin exercir lliurement el dret a l'activitat sindical o el dret de vaga si pesa sobre el seu cap l'espasa de

l'acomiadament lliure? Està clar que queda dificultat i limitat en gran manera l'exercici d'aquests drets. A més, va en contra de les disposicions de la Carta Social Europea, encara que, com molt bé es cuida de remarcar el Govern en l'informe complementari sobre el projecte de llei que ens ha tramès, l'article 24 de la Carta, el que prohibeix el comiat lliure, no formi part del nucli "dur" dels drets recollits en la mateixa. Els motius d'acomiadament causal previstos al text del projecte de llei són prou amplis i nombrosos com per incloure la totalitat de casos possibles d'acomiadament, excepte, és clar, el del caprici de l'empresari. L'informe del Govern a què ja ens hem referit expressa -i cito-: "La confiança que el sector empresarial tendirà per ell mateix a fer servir el comiat disciplinari o el causal, i deixarà de banda el comiat sense causa que, ara per ara, per raons de facilitat i funcionalitat probatòria, era el més utilitzat, fins i tot en casos en què podia fer-se ús del comiat disciplinari." -fi de la citació.

Avui no és la nit de Reis i, per tant, ens permetran que pensem que s'equivoquen totalment, i no perquè l'empresari tingui la intenció de fer-ho malament, sinó perquè el context socioeconòmic així ho estableix. Mantenint l'acomiadament lliure només s'aconseguirà perpetuar aquesta situació. Han de convenir amb nosaltres que, com a mínim, el manteniment de l'acomiadament lliure és contradictori amb el desenvolupament i sobretot amb la llibertat d'exercici de certs drets socials establerts constitucionalment.

Abans d'acabar aquest exposat també vull dir que la nostra intenció era presentar, conjuntament amb aquesta esmena, un text alternatiu que recollís tots els principis que defensem i que breument he detallat. No ha estat possible per diferents motius, essencialment per manca de temps. Ens comprometem, però, ja des d'avui a presentar a tràmit parlamentari una Proposició de llei laboral que contingui aquests principis i que estableixi un marc general per a l'exercici dels drets socials relacionats amb el treball abans de l'inici del segon període de sessions de l'any vinent.

En resum, i per reprendre el llenguatge de l'informe complementari de Govern reiteradament esmentat, aquesta esmena a la totalitat és deguda a la diferència de percepció quant al *tempo* en què s'han de produir les modificacions normatives relatives al tema laboral. Si bé podem estar d'acord en què la

regulació específica i detallada de certes matèries pot ser feta de forma progressiva al llarg del temps, la regulació marc s'ha de fer de forma immediata i unitària, ja que no podem tenir uns drets "florero" -entre cometes- a la Constitució només per tenir bona consciència. Si no s'estableix de forma immediata un mínim marc de regulació, com ara el de la llei general que proposem, a la pràctica no es poden exercir *de facto*, vist que les condicions en què això s'ha de fer no estan, de cap manera, afavorides o propiciades per la regulació que se'ns proposa. No podem esperar més, són imprescindibles per evitar disfuncions en el normal i legítim exercici dels drets. Fa deu anys que tenim la Constitució i hem tingut temps més que suficient per iniciar i continuar la -torno a citar-: "presentació progressiva de les diferents normes reguladores de l'àmbit sociolaboral". Tot just ara encetem la regulació d'aquests temes. Ho constato, és tot. Creguin que la necessitat de regulació d'aquestes matèries està plenament assimilada i es troba incorporada a la consciència social, tant dels treballadors com d'una immensa majoria dels empresaris. On sembla que no està incorporada és en la consciència de l'Estat, representada en aquest cas pel Govern.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

El Govern vol intervenir ara o al final?...

Pel Grup Mixt intervé el Sr. Joan Monegal. Sí, teniu la paraula.

El Sr. Joan Monegal:

Gràcies Sr. síndic.

Els consellers generals del Centre Demòcrata Andorrà integrants, avui per avui, del Grup Mixt, davant l'examen del text consistent en el Projecte de llei sobre el contracte de treball que ha merescut l'esmena a la totalitat formulada pel Partit Socialdemòcrata, han tingut molt present les propostes electorals efectuades en els darrers comicis en aquells moments pel Partit Demòcrata.

En aquest context, recordem que un dels objectius era possibilitar per al Principat una societat més justa i cohesionada a través d'un desenvolupament de l'economia andorrana.

Insistíem i insistim en què l'Estat ha de promoure una política de creixement econòmic sostenible, estimulant la iniciativa empresarial i

incidint especialment en la creació d'oportunitats de treball.

L'Estat ha de vetllar per a què funcionin els mecanismes de competència i evitar les situacions de monopolis privats, tot dins d'un procés de modernització de l'economia.

És justament a través d'aquest desplegament econòmic que es possibilitarà igualment el progrés social.

Per congruència, doncs, amb aquestes voluntats, hem de tenir present, que malgrat desitjaríem una llei reguladora de les relacions laborals molt més emancipada en termes socials, ara per ara i dins el context econòmic on ens situem, resulta al nostre criteri, únicament possible procedir a l'elaboració d'un text que atorgui al nostre ordenament jurídic, major seguretat als operadors concernits per la mateixa, refongui els principis que la jurisprudència durant l'aplicació del Decret sobre el contracte de treball i el Reglament laboral que el Consell hagi aplicat i harmonitzi, estructurari i simplifiqui en un sol cos jurídic la diversa normativa emergida a partir d'aquell Decret dels Veguers sobre el contracte de treball de l'any 1974, evitant així els efectes negatius d'una normativa dispersa.

Teníem el convenciment -i el tenim- que per Andorra la futura llei sobre el contracte de treball havia de donar els instruments legals per a què les persones obtinguin el dret a un treball, que els hi atorgui la possibilitat de promocionar-se en el mateix i gaudir de la contraprestació d'un salari que possibiliti la convivència en la nostra societat en termes d'igualtat per a assolir la realització personal i familiar que es desitja amb les garanties inherents al dret del treball com són la jornada laboral, el repòs setmanal i les vacances pagades com estableixen els principis constitucionals del nostre Estat.

En aquest sentit però, afirmem que, el sistema econòmic que ens ha facultat un Govern liberal poc sensible, per no dir gens, a obrir noves portes econòmiques per al nostre país, impossibilita, ara per ara, el plantejament i menys l'aplicació d'una llei laboral diferent als esquemes de la proposta de llei analitzada, malgrat la mateixa precisava, a fi de dotar-se almenys de major seguretat jurídica, d'una millora sensible en la seva formulació, fet que hem intentat per mitjà de les esmenes parcials efectuades pel nostre grup.

Insistim que, per afavorir la creació de treball, hem d'incidir novament en els propòsits i objectius que el nostre grup sempre ha predicat a favor d'un desplegament que en ocasions s'ha qualificat com l'assoliment -o el desenvolupament- de la constitució econòmica, que pugui generar llocs de treball dins un creixement sostenible per al país.

Confiem en les estructures del país i amb la seva potencialitat per a garantir el dret al treball. Confiem en què els recursos inherents del nostre teixit econòmicosocial han de permetre de garantir els drets que estableix l'article 29 de la Constitució. No desitjaríem que per la manca de previsió i planificació del Govern, els drets invocats, facin fallida i ens veiem en un escenari on l'Estat, en contra de garantir i generar llocs de treball, es converteixi en un govern subvencionador de la supervivència en determinats sectors laborals. Cerquem que l'incentiu laboral dinamitzi i potenciï el futur per Andorra i no que, una mala i equivocada política econòmica i també social, condueixi al nostre país a l'estancament i per tant, al manteniment d'una economia estàtica, parada, estacionada que cada cop més dificulti l'accés al treball.

Podem per tant, coincidir en bona part del que seria la visió continguda en l'esmena a la totalitat del Grup Socialdemòcrata, però la realitat econòmicosocial del país creiem que no possibilita l'eficàcia de les seves pretensions, així com tampoc el desenvolupament de l'àrea econòmica que amb tanta repetició i insistència des del nostre grup desitgem.

És necessari crear un context ric en oportunitats de treball, i òbviament per dotar el país d'aquesta realitat, esdevé imperatiu establir-lo econòmicament i treure'ns entre altres etiquetes, les etiquetes de la precarietat i de la transitorietat. Per parlar més col·loquialment, s'hauria d'evitar la política d'anar posant pedaçs, quan es produeixen els sots. És necessari planificar el futur, amb previsió però també amb prevenció.

Per assolir aquests aspectes, insistim que és bàsic i fonamental potenciar el comerç i el turisme, però també obrir -mitjançant negociacions amb la Unió Europea basades en el consens amb la resta de forces polítiques i socials del país- noves alternatives econòmiques en el sector dels serveis. Per això, no cal oblidar, que fins i tot ens plantejàvem la necessitat d'afrontar la problemàtica derivada de l'actual marc fiscal, tant pel que fa a la manca de

capacitat de finançament com d'estructuració de teixit productiu. Al marge del seu aspecte recaptador, el marc fiscal ha de constituir un element d'acció política orientat cap a l'estructuració d'aquest teixit productiu, resultant indispensable el desenvolupament normatiu dins l'àmbit societari per a portar transparència i garanties, condicions que estimularà la inversió estrangera en aquells sectors d'activitats que no estan desenvolupats en el nostre país i que representen oportunitats de creixement i de sortides laborals futures.

La política liberal com hem dit però, no aposta per aquestes conductes polítiques i es manté sorda davant les peticions dels altres grups. Això ha comportat clarament l'estancament econòmic com dèiem del país i justament per aquest motiu, avui per avui, al nostre criteri, dificulta molt efectuar, en l'àmbit laboral, una reforma més enllà d'una harmonització del cos jurídic avui existent, que per altra banda, es troba totalment dispers.

El Sr. síndic general:

Pel Grup Lliberal té la paraula el Sr. Joan Albert Farré.

El Sr. Joan Albert Farré:

Gràcies Sr. síndic.

El desenvolupament econòmic i industrial d'un país per si sol no comporta uns nivells de benestar i desenvolupament socials òptims, sinó que aquests vénen condicionats també per les garanties i atencions que l'estat dispensi als seus individus i als col·lectius. Per aquest motiu, la regulació de les relacions laborals i el dret al treball representen un apartat important del cos normatiu d'un estat i són una de les prioritats del Grup Parlamentari Lliberal.

Estem convençuts que les polítiques que s'han de dur a terme per modernitzar i millorar les nostres condicions laborals passen per una renovació del nostre conjunt normatiu, fet que exigeix de ben segur, canvis estructurals profunds i esforços solidaris de tots els interlocutors socials inclosos els del M. I. Govern i del Consell General, per tal de, entre tots trobar les millors solucions.

És impossible ignorar que moltes vegades per millorar, tant les condicions de treball de les persones, com el creixement econòmic i la competitivitat d'un país, s'imposen restriccions de les condicions laborals que sovint s'acaben

consolidant, de manera que la interpretació dels textos normatius és cada cop més estreta i més encara quan aquest contempla només, per la seva antiguitat i simplicitat, els aspectes essencials de les relacions laborals.

Per salvaguardar el necessari equilibri econòmic dels agents socials i permetre la permanent adaptabilitat de les circumstàncies canviants dels processos productius, és necessari abordar amb urgència aquesta reforma laboral, que aquest grup parlamentari entén que comença amb la presentació d'aquesta Llei sobre el contracte de treball i que vindrà seguida ben aviat com tots vostès saben, per la Llei de seguretat i higiene en el treball i es complimentarà amb la Llei de llibertats sindicals i de negociacions col·lectives.

El Grup Parlamentari Lliberal creu també que les condicions de treball de les persones són creditors, d'un major esforç de l'Estat per tal de salvaguardar i promoure el desenvolupament dels seus drets i de les llibertats fonamentals així com dels ideals de progrés econòmic i social.

Però tot aquest progrés econòmic reconegut en les legislacions dels països veïns i en la mateixa Carta Social que aquest Grup Parlamentari Lliberal es va comprometre a ratificar abans del 31 de desembre de l'any 2003, no és només una fita final, sinó que s'ha d'anar concretitzant a tenor de les necessitats i possibilitats de la població andorrana, consensuant-ho en la mesura del possible no només amb una part de la mateixa sinó amb tots els seus interlocutors socials, amb els representants dels treballadors i dels empresaris i en definitiva trobar una fórmula que garanteixi el progrés social sense posar en entredit la dinàmica de funcionament del nostre país.

En qualsevol cas malgrat entenem que no podem defugir del camí que fixen les directrius europees i la mateixa Carta Social, reconegudes moltes vegades per la nostra mateixa Constitució, pensem que no ens hi podem abocar de manera precipitada descuidant els més elementals criteris de prudència que sempre han imperat en el si de la nostra societat.

Creiem que la reforma laboral cal que sigui assumible pel conjunt de la població andorrana que, ancorada encara en una legislació antiga haurà d'anar adaptant paulativament el seu tarannà a les noves lleis, que ben aviat es

presentaran a debat davant d'aquest Consell General.

Presentar una esmena a la totalitat en un projecte de llei és una opció valenta, que ha de comportar en qualsevol cas, disposar d'alternatives creïbles al text, que es fonamentin en una visió diferent i a la vegada millor per tal de permetre al Consell General valorar en conjunt, la viabilitat d'aquesta nova proposta sense basar-se únicament en les expectatives generades per la suma de les esmenes parcials que puguin haver estat presentades al text. Coneixent el tarannà de la Comissió d'Interior de ben segur seran profundament, aquestes esmenes, debatudes i estudiades, dins d'un clima de serenor i col·laboració, que permetrà l'acceptació de totes aquelles que puguin millorar el text de la llei, però que alhora no el desvirtuïn.

Per aquest grup parlamentari el text que avui es presenta... l'esmena que avui es presenta en aquesta Cambra representa un avenç substancial en matèria laboral i després de les millores que puguin sorgir fruit del treball de tota la comissió, de ben segur acabarà satisfent les expectatives de la gran majoria de la població andorrana.

Aquest nou projecte quina esmena es debat avui en aquesta Cambra, millora en gran mesura les condicions de treball vigents aconseguint una major seguretat jurídica en totes les relacions entre patró i treballador, i ho farà en la línia de les corrents imperants garantint un progrés social assumible en sintonia en la mesura del possible amb la Carta Social Europea.

Així, doncs, possiblement el nostre punt de vista sigui més prudent que el d'altres formacions presents en aquesta Cambra i tingui en compte com a factor determinant per l'èxit de les reformes que mereix el nostre país la progressivitat en la seva aplicació i, per tant, estar permanentment atents a la reacció de la consciència social davant els textos a tramitar en aquesta Sala.

El Partit Lliberal no vol alterar brusquement les relacions entre treballador i empresa, és partidari d'un progrés social eficaç però moderat, innovador però sostingut, per això entenem que aquest text presentat al Consell General, quina esmena avui es debat, garanteix plenament les expectatives del nostre país en matèria de relacions laborals individuals i, coherentment amb això, el Grup Parlamentari

Lliberal no pot donar suport a l'esmena a la totalitat presentada avui en aquesta Cambra.

El Grup Parlamentari Socialdemòcrata en la seva exposició que ha fet davant d'aquesta Cambra ha fet incís reiteradament en què aquest text que s'ha presentat avui en aquesta Cambra tenia un caràcter molt rígid i barrejava en el seu articulat la regulació de tot el conjunt dels drets individuals i col·lectius, parlant o qualificant de poc respectuos el text amb les garanties que estan incloses en la nostra Constitució i que per alguns tenen un caràcter de "florero"... mirin, vostès!... vull dir, nosaltres aquí en aquesta Cambra tenim una cosa molt clara: el Partit Lliberal ha presentat aquí un projecte de llei que és avui objecte d'esmena, i que jo sàpiga fins el dia d'avui encara no hi ha cap proposició de llei presentada al respecte del desenvolupament d'aquests drets.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

A continuació té la paraula el Sr. cap de Govern.

El Sr. cap de Govern:

Sí, gràcies Sr. síndic.

En primer lloc, per dir que excuso l'absència del Sr. ministre Jordi Visent, que volia ell defensar aquesta llei per la qual ha treballat molt i, que per motius d'un dol familiar que coneixem, doncs, s'excusa per no poder ser aquí amb tots nosaltres. El que ell ha preparat, jo pràcticament ho llegiré però puc afegir algun comentari, si després s'escau, pel debat posterior.

En tot cas, coincideixo amb el que ha dit el Sr. Francesc Rodríguez Rossa que sí, que hi ha una qüestió de *tempo* que ho diu l'informe complementari i, en fi, no sé si coincidim en què és aquest el problema, després veurem les possibles evolucions que facin les altres lleis que preparem -si hi ha més coincidència que en aquesta- i confirmo el que ha dit el Sr. Farré a la Comissió d'Interior -una comissió que destaca pel seu ambient i pel clima de cooperació- segurament es suportarà millor aquesta llei... aquest projecte de llei.

L'opció era la de creació d'una llei global general que abasti tota la temàtica laboral, des de les individuals fins, també, les col·lectives amb una regulació sindical, etc, etc. Aquesta la vam descartar inicialment nosaltres -tot el Govern- perquè pensàvem que era un canvi

massa radical en tota la normativa laboral, una normativa que s'ha anat adaptant però tampoc ha estat mai trasbalsada com ara ho farà aquesta llei d'una manera global, fins i tot aquesta llei.

En aquest sentit ja ho deia -ho deia el ministre a l'informe que acompanya- quan diem que ens hem de plantejar a l'hora de plantejar el contingut constitucional i d'assolir els compromisos internacionals no és el relatiu al contingut sinó sobretot al *tempo*, efectivament, en què s'han de produir les modificacions normatives. El procés, el temps, el calendari que Andorra pot assumir per aquestes reformes... per aquestes i per altres.

En efecte el contingut ens ve donat, d'una banda, pel mandat constitucional i els compromisos adquirits, i per altra, per les necessitats paleses dels operadors socials més importants: els treballadors i els empresaris.

Pel que fa a la qüestió relativa al moment d'aparició a la forma d'aparició de la nova normativa laboral, hem de tenir present que partim d'una normativa bàsica, que tracta únicament les relacions individuals de treball i les condicions de seguretat i higiene en el treball, pel que fa al Reglament laboral.

No tenim cap regulació que desenvolupi encara el text de sindicació o el dret de la defensa dels seus interessos per part dels empresaris i dels treballadors pel que fa als articles 18 i 19, és clar, de la Constitució. Tampoc tenim encara cap regulació en matèria de participació i consulta dels treballadors en l'empresa i en matèria de representació en l'empresa de negociació col·lectiva.

Totes aquestes matèries han aparegut en els nostres estats veïns -a l'Europa sobretot- més avançada de manera progressiva, de manera jo diria fluctuant amb retrocessos -amb alguns retrocessos notoris- al llarg d'un període temporal suficientment llarg que ha permès la seva assimilació de manera que avui es troben incorporats no només l'ordenament d'aquests estats sinó la consciència social tant dels treballadors com dels empresaris i també de l'Estat.

L'aparició sobtada d'una regulació exhaustiva de tota la temàtica laboral després de molts anys de poca reforma s'ha de descartar per les raons ja enunciades, i per això és aconsellable, creiem nosaltres, i és prudent la presentació progressiva de les diferents normes reguladores de l'àmbit sociolaboral adequant el temps de

presentació al sentiment d'acceptació i d'assimilació social.

Hi ha una Llei d'immigració; s'ha creat el Servei d'ocupació; ara apareix la Llei laboral que es discutirà properament i espero que serà aprovada; i, pròximament apareixeran també, portarem, la Llei de seguretat i higiene en el treball i el Reglament de seguretat de la construcció. Més endavant es regularà la llibertat sindical i així, successivament, seguint el pas de l'acceptació social del poble andorrà. Es produirà, doncs, el canvi d'una normativa que com ja sabíem no consisteix en una simple addició, sinó en un canvi estructural que forçosament ha de ser progressiu, assimilable i ha d'evitar disfuncions en el sistema social del nostre país.

Aquesta va ser l'opinió del Govern i la d'un conjunt de lleis específiques de cada matèria, la manera de fer. Una aparició progressiva d'aquestes lleis de manera que es permetés la seva assimilació social, perquè segur que un canvi radical podria comportar problemes socials i econòmics i disfuncions, i interpretacions no desitjades pels ciutadans.

Per això el Govern ja té redactat l'avantprojecte de Llei de seguretat i higiene en el treball i pensem mantenir -el ministre mantindrà com no podia ser d'altra manera- reunions amb els col·lectius sindicals i empresarials interessats.

També està redactat l'esborrany que he citat del Reglament de seguretat en la construcció i s'està treballant en l'avantprojecte de Llei de llibertat sindical... no es tracta de... més endavant no vol dir: en una altra legislatura sinó en aquesta.

Aquesta i totes les altres lleis aniran apareixent de manera successiva.

A partir d'aquí... sí, es critica, lògicament, el manteniment del comiat lliure, però s'ha de convenir... -em sembla que convindran amb mi, senyors- que el comiat lliure ha estat el més utilitzat en l'actualitat -no hi ha dubte- i el seu ús en la situació actual era preferible per l'empresari fins i tot en supòsits de comiat justificat... *inclús* quan era justificat... donada la dificultat de prova que incumbia per l'empresari. La supressió d'aquesta forma de comiat, la més utilitzada, comportava un canvi radical que novament podia comportar problemes socials i econòmics importants. Això ens ha motivat a utilitzar fórmules menys radicals però tendents clarament a la seva menor utilització, fent-lo més gravós mitjançant

l'augment de les compensacions econòmiques al treballador i oferint altres sistemes complementaris al comiat disciplinari com és el comiat per causes objectives.

Pensem que així, progressivament, la societat anirà optant pels nous models i s'allunyarà del que fins ara era el tradicional, fins al punt que quedi reduït a la mínima expressió.

La nostra responsabilitat és aplicar el programa electoral que va ser del grat de la majoria del poble d'Andorra, i per aplicar-lo, fent un exercici de prudència en matèries tan sensibles per tots els agents com són les relacions laborals, dotant-los d'un marc jurídic molt més apropiat a la seguretat normativa que les relacions entre els treballadors i els patrons mereixen avui dia, i fer que la política sigui l'exercici de fer possible el que és necessari per la societat, pensem que avui el que la globalitat de la nostra societat necessita és un text com el que hem presentat.

I voldria afegir, breument, només que és veritat que no coincidim amb el temps amb el Partit Socialdemòcrata; m'ha semblat que sí, entendre, que coincidíem bastant amb el concepte de la llei amb els membres del Partit Demòcrata del Grup Mixt i la nostra intenció també, és clar, amb totes les lleis que preparem és incentivar la creació de llocs de treball i no destruir-ne. No puc compartir que estem en un estancament econòmic que ha dit el Sr. Monegal... no ho crec, i les dades econòmiques diuen el contrari, per tant, no estem en aquesta situació i confio en què no hi estem i, en tot cas, no hi estarem per culpa d'una llei com aquesta, no pot ser així.

Però, sí que voldria confirmar el que pensa el Govern i és que s'han de fer d'una manera progressiva -les reformes- en un país com el nostre en el qual el teixit econòmic i empresarial és absolutament de petita empresa perquè de mitjanes n'hi ha ben poques a Andorra -de mitjanes empreses-, qualificades tal com es fa en els països veïns.

Per tant, s'ha de ser encara més prudent el poder adaptar el que són les adquisicions comunitàries europees en un país com Andorra quan no hi ha cap altre país d'Europa que tingui les mateixes característiques que el nostre. No obstant això, Déu n'hi do! El que farem, i amb aquesta llei comencem. Espero que amb les reformes i amb les millores que es pugui aportar en comissió encara sigui més apropiada dels ideals de la Carta europea de la qual s'ha de

dir: no s'allunya en altra cosa -ja ho ha dit el Sr. Rodríguez Rossa- que en el manteniment del comiat, i tal com ha dit molt bé també un capítol que no és del bloc dur imperiós de la Carta social europea. En d'altres aspectes, en algun tema fins i tot està més endavant que el mínim que exigeix la Carta social europea en algunes qüestions que segurament en comissió les debatran els membres de la comissió amb més detall que correspon avui en aquest Ple.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Altres intervencions pels grups parlamentaris?

Sí, Sr. Joan Monegal pel Grup Mixt.

El Sr. Joan Monegal:

Sí, únicament per l'aspecte econòmic al qual ha fet al·lusió el cap de Govern.

Si jo m'he referit a l'estancament és perquè considero que l'economia s'ha de veure des del punt de vista dinàmic, evolutiu, i en un país que havia sigut, eminentment, fa uns quants anys endarrera, rural, si molt bé la dita que diria, és què: "S'ha de sembrar per poder conrear o cultivar". I, jo crec que en el Govern actualment a nivell... en aquest nivell no sembla, i l'alerta que nosaltres volem d'alguna manera incidir avui davant d'aquest Consell General és perquè justament es sembri en el sentit de crear noves oportunitats de treball. Creiem que no se'n creen, creiem que no s'està legislant en aquest sentit, m'he referit a una regulació societària, hi ha altres aspectes que caldria potenciar i millorar i, per tant, que si no es fa res avui per avui davant d'aquesta situació, l'estancament serà una realitat.

El Sr. síndic general:

Pel Grup Socialdemòcrata té la paraula el Sr. Francesc Rodríguez.

El Sr. Francesc Rodríguez:

Gràcies Sr. síndic.

En primer lloc... bé, del que ha dit el Grup Mixt no diré res perquè sembla que estem parlant de temes que no són ben bé els mateixos, potser...

La situació econòmica, com deia molt bé el cap de Govern, doncs, potser és més aviat motiu del debat de la política general del Govern que no de la Llei del contracte laboral. És un tema

interessant. Malgrat tot no vull dir que no sigui interessant.

Pel que fa a la intervenció del company del Grup Liberal poca cosa he de dir: ha parlat amb qualificatius de prudència, progressivitat, moderació... tot això el que no ha de fer és portar-nos a l'immobilisme.

Del text alternatiu sabia que ho diríeu, per això m'he anticipat, i us he dit que ho presentarem. El presentarem i pel que s'ha dit aquí tinc, fins i tot, esperances de què potser pugui ser pres en consideració... ja ho veurem!

Del que ha dit al final, -després de llegir el que portava preparat-, no hi estic d'acord. Entenc que ho he explicat molt malament o... bé, la constància que he fet, la lectura del text que he fet, doncs, quedarà i es veurà el que he dit. Jo no he dit que el text no fos respectuós amb les garanties constitucionals ni que es barrejaven segons quins temes; en concret bàsicament he parlat del *tempo*... així ho he entès, penso que és el que he dit. He dit que si no es fa en conjunt la regulació de tots els drets establerts per la Constitució fem un mal favor al possible exercici de forma totalment lliure d'aquests drets. He dit això... penso que he dit això...

El text actual -el cap de Govern al final també s'hi ha referit-... no he dit que la llei no estava bé en cap moment, és millor que la que tenim ara... això ho he de reconèixer. No està bé del tot, la prova és que hem presentat 113 esmenes al text, i pensem que es pot millorar. Ara bé, no he dit en cap moment que no estava bé.

Què suposarà un trasbals a la normativa?... Nosaltres pensem que no, per això hem fet aquesta proposta... és una opinió política. Per tant, difícilment argumentable fora d'aquesta constatació.

D'altra banda el que li volia dir és que... bé, agrair al cap de Govern que hagi repetit el que jo havia dit llegint l'informe, vull dir, que s'ha limitat en gran part a reproduir aquest informe que ens havien tramès als grups parlamentaris. Després d'escoltar-ho dues vegades suposo que a tothom ara sí que... suposo que alguns fins i tot, més d'un conseller s'ho havia llegit, per tant, suposo que ara n'estem tots plenament assabentats.

Res més. Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Per part del Grup Lliberal.

Sí, Sr. Joan Albert Farré teniu la paraula.

El Sr. Joan Albert Farré:

Gràcies Sr. síndic.

Jo, Sr. Rodríguez, em penso que sí que l'he entès bé perquè vostè ha parlat de què entenia que el fet de no fer una regulació conjunta de tots aquests drets significava fer-los-hi un pobre favor, i jo el que li he vingut a dir és que el que compta no és fer-la conjuntament sinó, fer-la, i que amb aquest Projecte de llei del contracte de treball el que es fa és començar aquesta reforma, i actualment aquí al Consell General no ha arribat encara cap proposició de llei per desenvolupar cap d'aquests drets.

És això el que volia dir.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

El Govern vol tornar a intervenir?

Sí, Sr. cap de Govern teniu la paraula.

El Sr. cap de Govern:

Sí, molt breument per referir-me al que ha dit el Sr. Joan Monegal.

Li puc assegurar que estem treballant -i ja ho sap vostè, segurament- amb la Llei societària i segurament, a més a més, de la proposició de llei que pensa presentar el Partit Socialdemòcrata durant aquest final de sessió, si la podem presentar abans del final de la sessió, o tenir-la preparada abans perquè la puguem veure, segur durant les vacances parlamentàries -que no són mai tals perquè és quan vostès, els consellers, tenen més feina a llegir coses-, doncs, probablement s'incrementarà aquest treball, i espero que sigui així amb la voluntat que vostè ha dit: amb la voluntat de facilitar més inversió i de facilitar que no hi hagi o que no s'intueixi cap mena de recessió econòmica deguda a causes internes com seria si no s'avancés en algunes legislacions.

Res més Sr. síndic. Gràcies.

El Sr. síndic general:

Altres intervencions per part dels grups parlamentaris?

Sí, Sr. Francesc Rodríguez pel Grup Socialdemòcrata, teniu la paraula.

El Sr. Francesc Rodríguez:

Només un petit aclariment pel que respecta a la intervenció del company Farré.

Doncs, ho havia entès malament. Si ho dieu així no hi estic d'acord, evidentment, però potser sí que teniu raó. No ho crec...

Jo havia entès -i penso que és el que heu dit- és que aquesta llei incomplia el mandat constitucional... Això no ho he dit jo, eh? Sí, "El conjunt de la regulació"... això sí que ho he dit. Però aquesta llei, no.

El Sr. síndic general:

Cap altra intervenció?

Bé, doncs, si no hi ha cap altra intervenció passarem a la votació de l'esmena a la totalitat.

Us recordo, doncs, que sí és sí a l'esmena; no és no a l'esmena i, per tant, trasllat del Projecte de llei sobre el contracte de treball a la comissió encarregada del seu anàlisi.

Sr. secretari si us plau.

El secretari general:

Sr. Miquel Alís Font : Sí

Sr. Francesc Areny Casal : No

Sr. Josep Areny Fité : No

Sr. Jaume Bartumeu Cassany : Sí

Sra. Olga Benazet Dolsa : No

Sr. Francesc Casals Pantebre : Sí

Sr. Jordi Daban Alsina : No

Sr. Josep Dallerès Codina : Sí

Sr. Joan Albert Farré Santuré : No

Sra. Olga Forné Angrill : No

Sr. Patrick García Ricart : Sí

Sr. Josep Garrallà Rossell : No

Sr. Marcel Llovera Massana : No

Sr. Esteve López Montanya : Sí

Sr. Antoni Martí Petit : No

Sr. Jordi Mas Torres : No

Sr. Daniel Mateu Melción : No

Sr. Joan Monegal Blasi : No

Sr. Josep Àngel Mortés Pons : No

Sr. Cándid Naudi Mora : No

Sr. Marc Pintat Forné : No

Sra. Clara Pintat Rossell : No

Sr. Emili Prats Grau : No

Sra. Maria Lluïsa Puig Montes : No

Sr. Antoni Riberaygua Sasplugas : No

Sr. Francesc Rodríguez Rossa : Sí

Sr. Roc Rossell Dolcet : No

Sr. Guillem Valdés Alemany : No

El Sr. síndic general:

Sr. secretari voleu procedir al recompte si us plau?

El Sr. Esteve López:

Sí: 7; no: 21.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació declaro desestimada l'esmena a la totalitat, i havent-se presentat esmenes a l'articulat el projecte de llei seguirà el seu tràmit en comissió.

Passem, tot seguit, al tercer punt i últim punt de l'ordre del dia.

3- Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici del 2003, d'acord amb l'article 111 del Reglament del Consell General, així com de les esmenes a la totalitat presentades, i del Projecte de llei del pressupost del Consell General pel mateix exercici.

El Projecte de llei del pressupost fou publicat en el Butlletí número 60/2002 del 8 de novembre.

S'hi han presentat dos esmenes a la totalitat, una formulada pels consellers generals integrants del Grup Mixt: Srs. Jordi Mas Torres, Josep Garrallà Rossell, Joan Monegal Blasi i Olga Forné Angrill.

L'altra pel Grup Socialdemòcrata i han estat publicades en el Butlletí número 64/2002 del 3 de desembre.

Abans de començar el debat demano als autors de les esmenes si desitgen fer el debat i la votació de les esmenes de manera conjunta? Sí?

Per tant, doncs, per defensar l'esmena presentada pels consellers generals Srs. Jordi Mas Torres, Josep Garrallà Rossell, Joan Monegal Blasi i Olga Forné Angrill del Grup Mixt, té la paraula el Sr. Jordi Mas.

Teniu la paraula.

El Sr. Jordi Mas:

Gràcies Sr. síndic.

Els consellers generals del Centre Demòcrata Andorrà integrants, avui per avui, del Grup Mixt, vam presentar una esmena a la totalitat amb retorn a Govern del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici de l'any 2003, per considerar que no reflexa ni el nostre plantejament polític, ni menys encara, les necessitats reals que la societat demana, tant en política d'ingressos com en política de despeses.

El Projecte de pressupost ha de recollir numèricament els costos necessaris per dur a terme aquelles polítiques encaminades a dotar el país dels serveis imprescindibles seguint un ordre de prioritats i tenint en compte les capacitats de recursos que l'Administració disposa.

El pressupost general ha de tenir en compte a més, del que s'ha dit anteriorment, la necessitat d'incentivar polítiques econòmiques destinades a incrementar la productivitat dins del marc d'un creixement sostenible, i possibilitar la realització d'una política social encaminada a incrementar el benestar de tots els ciutadans.

El Projecte de pressupost que ha presentat el Govern i que els consellers generals del Centre Demòcrata Andorrà hem esmenat, no reflecteix cap dels elements bàsics a tenir en compte citats anteriorment. Més aviat s'ha dedicat a refer el pressupost de l'any anterior i modificar les partides sense tenir clares quines són les prioritats ni els objectius en inversions, ja que s'han suprimit una bona part dels plurianuals de l'any passat; ni tampoc quines són les despeses que es poden reduir amb un esperit de contenció, i fins i tot, amb quins ingressos poden comptar.

En efecte, la realització d'un pressupost ha de ser responsable, coherent i racional, qualificatius que garanteixen un màxim d'efectivitat en la seva execució.

L'economia d'Andorra està basada fonamentalment en el comerç i els serveis i com a tal convenen polítiques destinades a potenciar aquesta economia, en un entorn cada cop més global i competitiu.

No hem d'oblidar que la nostra economia depèn bàsicament de la dels països del nostre entorn europeu, i per tant estem exposats a les mateixes incidències que provoquen els mercats de la Unió Europea i més concretament els d'Espanya i França.

El Govern no ha tingut en compte aquesta afirmació fonamental i s'ha limitat a redactar un pressupost reduint dràsticament partides que serien necessàries i incrementant-ne d'altres que realment no tenen cap prioritat. Ni tant sols fa figurar partides encomanades per decisions del Consell General com són la Granja Escola o la creació de la unitat de desintoxicació separada del centre de salut mental de l'Hospital Nostra Senyora de Meritxell.

El sector empresarial representat també pel president de la Cambra de Comerç ha manifestat la seva preocupació per la disminució de partides importants com són les de turisme en el Projecte del pressupost 2003, i això durant la presentació de l'enquesta de conjuntura corresponent al primer semestre del 2002, en la que s'evidencia un alentiment en el comerç i l'hoteleria, sectors que precisament van directament lligats al turisme.

El Govern presenta el Projecte de pressupost per el 2003 en un moment de màxima tensió social, originat pel problema de les dioxines emanades de l'antic forn incinerador de la Comella. Situació que entenem preocupant per la repercussió que té en la salut de les persones.

Des de què es va tancar el forn -qual cosa el nostre grup havia demanat per últim cop en la pregunta formulada per la consellera general del Centre Demòcrata Andorrà, Olga Forné i publicada en el Butlletí del Consell General núm. 55 d'aquest any del dia 15 d'octubre que deia textualment: "Esdevé imperatiu, necessari i urgent el tancament del forn incinerador"-, el Govern no ha demostrat en aquest assumpte la diligència necessària que requereix una situació alarmant, donant tota la informació, i duent a terme les accions més urgents per, en primer lloc donar resposta clara als problemes, i en segon lloc i més important, informant a la ciutadania en quant als interrogants que tots tenim sobre la possible contaminació, altra que les dioxines, amb informes elaborats per tècnics especialistes.

Però, per part de Govern ni tant sols hi ha hagut una compareixença pública de les ministres de Sanitat i de Medi Ambient davant del Consell General, petició que vam votar a la Junta de Presidents, o bé davant de les comissions corresponents, tal i com exigeix una situació especial com aquesta.

Ens presenta el Govern un increment en el pressupost del Ministeri de Medi Ambient d'un 37,7% -un increment important- respecte de

l'any anterior, però és clar aquest increment està provocat bàsicament per l'exportació de residus com a conseqüència del tancament del forn i no per una planificació en política de tractament de residus.

Els consellers generals del Centre Demòcrata Andorrà no podem acceptar aquesta política de deixadesa en temes tan importants com aquest, ni podem permetre que es vulgui eludir la responsabilitat reculant en el temps, com ho ha fet el cap de Govern, i més quan porta ja vuit anys de govern -farà vuit anys, ara.

Aquesta actitud demostra que no tenen un projecte polític en medi ambient que vagi en consonància amb la demanda de la societat d'avui, una política mediambiental que assegurï el trasllat del nostre patrimoni natural en les millors condicions a les generacions futures.

Si ens fixem en el projecte dels ingressos, que és de 246,28 milions d'euros, veiem que presenten un increment de l'1,5% en relació al pressupost de l'any passat, -és clar, perquè no tenim tampoc la liquidació per veure si les previsions s'havien complert. Nosaltres pensem que no es realitzaran els valors estimats, tot i el poc increment que presenta, i això per una bona raó, i és que la nostra economia ja ha experimentat una reducció en el seu creixement, i per tant s'haurà de reflectir en els ingressos forçosament.

En la memòria que acompanya el Projecte de pressupost, la ministra de Finances fa referència a noves figures impositores, com és l'aplicació de l'impost indirecte a la resta de sectors d'activitat, o sigui, un ISI a la producció i altres serveis, i també una altra figura que és l'ecotaxa.

No deixa de ser, evidentment, una mera declaració d'intencions, perquè cap d'aquests projectes han vist la llum i per tant no és gaire incoherent que se'n parli si tampoc no han entrat a tràmit parlamentari.

Més aviat des del Centre Demòcrata Andorrà pensem que no és una voluntat del Govern Lliberal incrementar els ingressos, i vam tenir ocasió de comprovar-ho amb les esmenes que vam presentar en ocasió justament de les lleis de l'ISI del sector bancari i financer i de les assegurances, que a més d'aportar millores tècniques a les mateixes als projectes, no s'incrementaven els ingressos i, ara es troben que els ingressos, realment, estan o són menors del que s'havia previst en aquell moment.

Ho tornem a veure en aquest Projecte de Llei de pressupost i concretament en l'article 21, quan diu que els dipòsits de reserves en garantia i els dipòsits homologables com a fons públics es remuneren a partir del gener del 2003, contràriament al que diu la Llei sobre la remuneració de reserves en garantia i dipòsits i d'altres obligacions operacionals.

En canvi, el Govern se sent prou valent per proposar l'increment d'un 15% a les taxes de consum de manera improvisada -l'any passat ja van incrementar un 20%, el mateix-, sense tenir en compte un pla directiu previ, i per consegüent creant inseguretat en un sector important i prou castigat de la nostra economia com és l'agricultura.

Un altre apartat a destacar són els ingressos per productes de distribució de resultats, i concretament de les parapúbliques FEDA i STA, que aquest any es redueix d'un 36,4%. Fet que era d'esperar després de la dràstica sangria que havien patit aquests darrers anys, i que anava destinat -que es destinaven- per cobrir el deute i no pel Pla de sanejament, com diu el Govern.

Pel que fa a la política de despeses de funcionament, veiem que no obeeix a una racional contenció de la mateixa, com hauria de ser el cas en uns moments com aquests en què el creixement econòmic està baixant de manera important i els ingressos únicament s'incrementen -tal com diu aquest projecte- un 1,5% en les previsions del Govern.

La despesa de funcionament presenta un increment del 4,9% en el global situant-la en 131,77 milions d'euros, ressaltant que les despeses de personal que incrementen un 6,9% i les de consum de béns corrents i de serveis que són un 5,1%.

Si agafem aquestes dades veiem que: els Ingressos totals incrementen un 1,5%; la Despesa de funcionament incrementa un 4,9%; la Despesa d'inversió incrementa un 2,5% i el Dèficit de caixa incrementa un 33,3%.

Mirant detingudament aquests percentatges d'increment que presenten les partides anteriors, no podem veure enlloc l'afirmació feta en el primer paràgraf de la memòria del pressupost que diu: "...hem permès un creixement econòmic sostenible, junt amb una política de contenció de la despesa augmentant les inversions sense incrementar el deute."

En aquest Projecte de pressupost tornem a detectar una manca de definició de les

necessitats que condicionarien la racionalització i l'ordre de prioritats en les inversions.

Veiem com de corre-cuita s'han de destinar 3,2 milions d'euros per l'exportació de residus cap a Catalunya, per donar compliment al compromís adquirit, evidentment del qual no tenim coneixement ni de les condicions ni de l'abast.

Evidentment, que per solucionar aquest imprevist els demés ministeris s'han de sacrificar renunciant o bé disminuint partides previstes amb anterioritat segurament... per solidaritat dirà el ministre Portaveu... en realitat és per cobrir una manca de planificació del Ministeri de Medi Ambient.

En canvi, veiem com es redueixen partides que també estan condicionades amb acords internacionals, en aquest cas amb el Regne d'Espanya, com és el sanejament de les aigües del riu, tot i sabent, que el compromís adquirit no es complirà perquè acaba a finals d'aquest any -és a dir d'aquí a 19 dies-, i encara en tenim per temps.

És evident que les infraestructures viàries no segueixen tampoc un ordre de prioritats, és a dir, iniciant les actuacions de modificació en els trams més conflictius i en els punts negres, sinó que vénen condicionades per opcions purament electoralistes.

Podem parlar dels túnels, com el del Grau de la Sabata, quina efectivitat no està demostrada i per tant s'està construint, sense haver definit tampoc els enllaços amb la Carretera General número 3 i amb el carrer corresponent del Consell d'Europa. Això només és fruit de la improvisació amb que el Govern actua per donar satisfacció a alguns amics, sense tenir en compte l'interès general.

La conseqüència d'això la patim tots els usuaris perquè fruit d'aquesta improvisació s'han d'anar aportant solucions parcials als molts problemes que s'originen.

El túnel d'Envalira és un exemple clar de la improvisació del Govern Lliberal. En aquesta obra tornen a destinar aquest any 4,9 milions d'euros i, avui ens trobem que un cop obert el túnel ningú havia pensat amb el problema de la duana. La conseqüència d'aquesta manca de planificació la pateixen els ciutadans d'Andorra que volen anar al Pas de la Casa, i que han de passar la frontera francesa.

I no parlem de les empreses andorranes que distribueixen els seus productes a la citada vila, encara és més greu això... perquè aquests estan

obligats a fer dos tràmits més de duana, quant en realitat els seus productes ja han entrat al nostre país.

Senyor cap de Govern no cal que faci mèrits amb projectes ambiciosos, vostè passarà a la Història per haver creat a Andorra una doble frontera a tot el territori, i dos duanes al Pas de la Casa.

En el Projecte de pressupost de les inversions no hem trobat cap partida per la construcció o millores del aeroport de la Seu, i en canvi aquest darrer temps el ministre d'Economia ha estat un habitual dels mitjans de comunicació anunciant l'imminent acord amb Espanya, inclòs l'ambaixador espanyol va anunciar que l'acord estaria, segurament, a primers de l'any que ve, i en canvi, no hi ha cap partida... Com pensen pagar aquesta previsió?...

En política social, el pressupost tampoc reflexa el model de país que entenem per Andorra, és clar que com a conseqüència de la política econòmica o, millor dit, la no política econòmica, es fa difícil de preveure una política social capaç de donar solució als molts problemes que avui pateix la societat.

Veiem que el Ministeri de Justícia i Interior és el segon en nombre de noves incorporacions, 32 en total. Entenem, i així ho vam dir l'any passat, que essent la seguretat ciutadana un dels actius més importants que disposa Andorra, s'han de fer tots els esforços per poder mantenir aquest nivell de seguretat i per poder o intentar assolir quotes més altes. En aquest cas, la decisió del Govern de tancar els despatxos de Policia situats a les parròquies no afavoreix precisament a incrementar aquesta seguretat, ans el contrari.

S'ha entrat a tràmit parlamentari el Projecte de llei sobre el contracte de treball, és un pas important, però no s'ha entrat a tràmit ni el Projecte de llei de la Seguretat Social ni el Projecte de llei d'atenció social, tal com es va comprometre el Govern en la sessió del passat dia 18 d'abril d'enguany.

Els consellers generals del Centre Demòcrata Andorrà vam votar en contra de la proposició presentada pel Partit Socialdemòcrata perquè hi havia el compromís del Govern de portar el citat projecte de llei, que ja estava enllestit, a finals d'any. Tots sabem que les desavinences que van provocar el citat projecte de llei dins del grup parlamentari, que van portar, fins i tot, a la dimissió del president de la Comissió d'Afers

Socials. Una vegada més aquest fet denota la incoherència en les actuacions del Govern.

L'educació com a pilar fonamental de la societat, hauria de recollir més sensibilitat a l'hora de definir les polítiques pressupostàries, tot i destinant uns 33,3 milions d'euros a l'ensenyança -des de la maternal fins a la formació d'adults-, entenem que l'educació s'ho mereix i mereix un esforç superior a l'igual que el Ministeri de Salut i Benestar.

El Ministeri d'Exteriors hauria de ser clau en qualsevol Govern, i veiem que les partides pressupostàries destinades a la consolidació de les relacions diplomàtiques d'Andorra amb el seu entorn són de 3,7 milions d'euros. S'han creat noves partides per ambaixades a Portugal, Suïssa i Regne Unit. Com ha canviat, Sr. cap de Govern, la seva concepció de les despeses del Ministeri d'Exteriors des de l'any 94 fins avui!... També, eh?...

Durant la present legislatura tenim temes importants davant nostre i que afecten directament el futur del nostre país com és l'acord amb la Unió Europea i que el Govern ha fet esment molt superficialment en la memòria del pressupost, i dic superficialment perquè únicament diu que: "continuarem les negociacions amb Brussel·les sobre el nou acord de cooperació.". Per tant, amb els 4,97 milions d'euros del ministeri, n'hi ha suficient per negociar el *non paper*, en canvi jo penso que se'n necessitarien més, i nosaltres entenem, per treballar un acord important per Andorra.

Fins aquí podem dir que hem fet unes anàlisis bastant generals del Projecte de pressupost per a l'exercici del 2003, unes anàlisis que corresponen a un debat de totalitat. Un Projecte de pressupost que no solament no reflexa les polítiques reals que el nostre país necessita, sinó que fins i tot inventa una nova matemàtica, per exemple, en el programa 1321 del Ministeri d'Exteriors veiem com $2 + 1$ sumen 4; i en el programa 3121 d'Afers Socials també tenim una altra suma que $1 + 5 + 2 + 1$ sumen 10...

Bé... els consellers generals del Centre Demòcrata Andorrà defensem una política activa, basada en dos eixos fonamentals: un eix que és de caire econòmic amb disseny d'economia productiva que fomenti la creació d'empreses i de llocs de treball, que generin riquesa; i un altre eix amb una política social que permeti millorar la qualitat de vida dels ciutadans.

Avui es constata que amb aquest Projecte de llei del pressupost per al 2003 s'ha arribat a una situació d'estancament dels recursos. Es constata que el nivell d'ingressos ja no creix i, per tant, el Govern no té els recursos suficients per aplicar les polítiques més bàsiques que la societat demana.

Andorra està necessitada urgentment d'un canvi en el seu plantejament, un canvi que permeti recaptar més recursos, i aquest canvi només es pot fer amb l'aplicació de polítiques econòmiques que responguin a un criteri de realisme en l'anàlisi de la situació d'Andorra, i en polítiques fiscals que millorin la capacitat recaptadora, adaptant-se, però, a les necessitats d'inversió.

Estem arribant a mitja legislatura i constatem la incapacitat del Govern per donar resposta a aquestes necessitats, i per tant, ens presenta un pressupost sense cap visió de futur, realitzat perquè únicament es cobreixin els problemes més immediats, i no busca fomentar ni el creixement ni tampoc la cohesió social.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Per defensar l'esmena presentada pel Grup Socialdemòcrata té la paraula el Sr. Jaume Bartumeu.

Teniu la paraula Sr. Bartumeu.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, gràcies Sr. síndic.

L'esmena a la totalitat presentada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata es deriva de la nostra disconformitat amb els criteris polítics, econòmics, tributaris i financers amb els quals sembla haver estat preparat i presentat el Projecte de pressupost per a l'any 2003.

Com ja vaig dir l'any passat, en defensar la nostra esmena a la totalitat per al pressupost del 2002, els consellers generals del primer partit de l'oposició discrepem d'aquest pressupost considerant que una altra política, diferent de la que porta a terme el Partit Lliberal, és possible i necessària per a Andorra.

Hi ha qui diu que durant una legislatura sempre hi ha un moment en el qual el Govern de torn posa en marxa la màquina d'equivocar-se.

Malgrat la seva majoria absoluta això és el que sembla que li està passant al PLA. Cada dia sembla obrir un nou front de conflicte dins la

societat per la seva mala manera d'administrar els afers públics.

El buidament de la discussió pressupostària n'és un.

Ens presenten un pressupost que es vol en equilibri. Financerament i comptable així apareix. Socialment i econòmicament no ho és. Per això l'esmenem a la totalitat.

L'actual creixement de l'economia andorrana és, al nostre entendre, artificial i molt temporal. Està directament lligat a l'entrada de la moneda única europea en circulació i no pas a la política pressupostària del Partit Lliberal, per molt que la ministra de Finances ens digui, en la presentació del pressupost del 2003, que el miracle de les finances liberals hauria d'haver - i la cito -: "... permès un creixement econòmic sostenible junt amb una política de contenció de la despesa pública, augmentant les inversions sense incrementar l'endeutament" - he acabat la citació.

Aquesta presentació ens fa veure una Andorra irreal i unes finances públiques virtuals.

El Govern Lliberal sembla encarar el pressupost únicament a partir del concepte del dèficit pressupostari.

Tanmateix, quan s'analitza el pressupost, el que ens sembla més important no és la dimensió del dèficit

-que ja és prou important- sinó la quantia de la despesa pública en relació amb la capacitat de l'economia andorrana de generar renda.

La despesa pública hauria d'estar relacionada amb el producte interior brut.

El dèficit públic, al capdavall, sempre es paga mitjançant impostos perquè el deute públic no suposa sinó el traspàs de la càrrega tributària a les generacions futures.

En aquest pressupost s'incrementen les despeses en un 3,7 % en relació a l'any passat, al 2002, mentre que els ingressos només augmenten un 1,5 %.

Alhora, per molt que es gosi afirmar en la presentació que els governs liberals no han augmentat el dèficit la realitat, un cop més, s'encarrega de desmentir el Govern. El dèficit de caixa que l'any 2002 era de 18 milions d'euros és, en el pressupost 2003, de 24 milions d'euros. Augmenta 6 milions d'euros, un 33%.

D'altra banda les inversions anunciades tornen a situar-se en un terreny que esdevé imperceptible.

Val a dir que esdevé difícil precisar el volum real d'inversions previstes a l'haver d'analitzar-ne tantes, i tantes diferents formes d'execució.

Andorra arrossega un gran dèficit de capital públic que només es pot solventar amb inversió pública.

No és bo continuar amb la política de la més pura publicitat inversora. Recordem, per exemple, que l'any passat es va fer publicitat, amb un optimisme desbordat, d'un gran creixement inversor i ara, a poc a poc, comprovem que la gran majoria dels projectes s'han evaporat i que bona part de les realitzacions anunciades no han ni començat.

D'altra banda els compromisos són a tan llarg termini que s'està endeutant ja als futurs governs, encobrint alhora una política de concessions de serveis públics a mans privades.

Ens diu la ministra de Finances, que aquest pressupost per a l'exercici 2003, es presenta "... en un clima de preocupació social..." -l'he citat-, sobre la contaminació del forn incinerador.

I afirma que el que qualifica com -la torno a citar- "... un exemple d'actualitat..." seria "... un senyal d'alarma per reconsiderar les nostres perspectives de cara al futur."

Doncs bé, si la greu situació derivada de la contaminació provocada per les emanacions del forn és només, com diu la ministra "un senyal d'alarma" no sembla pas que aquest senyal hagi estat tingut en compte a l'hora d'elaborar el pressupost.

Hem quedat bocabadats llegint l'afirmació de la ministra de Finances sobre la capacitat d'anticipar durant els darrers anys.

La realitat és que aquest pressupost s'ha presentat en un clima irrespirable.

El que ha passat, i el que està fent el Govern les darreres setmanes per amagar i negar l'evidència, confirma dues coses: que no hi ha un control ecosistèmic real del territori i que no hi ha una prioritat clara ni una despesa suficient en matèria d'infraestructures.

No ho dubteu, tot plegat repercutirà, ja ho està fent, molt negativament en la ciutadania. Perquè miracles pressupostaris, malgrat el tercer veí, no n'hi ha: les coses s'han de pagar. I si no hi ha diner es fan menys coses i les poques que es fan s'acostumen a fer per a cobrir l'expedient.

Ho vam dir en el debat pressupostari d'ara fa tot just un any. El Partit Socialdemòcrata

considera que Andorra necessita un altre pressupost. Un pressupost que comporti un ambiciós programa d'inversió pública. I, també advertíem l'any passat que si es sacrifiquen les inversions públiques i privades -perquè la inversió pública al servei de l'economia productiva ha d'afavorir la inversió de les empreses i dels particulars- que han d'assegurar les condicions d'un creixement sostenible i durador, ho pagarem molt car durant anys.

En els pressupostos anteriors heu sacrificat la inversió necessària en la qüestió de la gestió i el tractament dels residus i ara ho estem pagant.

El pressupost del 2003 hauria de ser un indicador clar i precís de la política econòmica que executarà el Govern durant el proper exercici.

Però, un any més tot just és un conjunt desendreçat de xifres, amb freqüència incoherents entre elles, l'únic propòsit de les quals sembla ser que els comptes públics quadrin amb equilibri per damunt de qualsevulla altra consideració.

Diu el Llibre I del pressupost (pàgina 23) que una prioritat pressupostària per al 2003 és la producció de béns públics de caràcter social i que l'Estat hi destina 84,02 milions d'euros.

En realitat aquestes despeses es redueixen en un 5,8%: del 2002 al 2003, i passen de 89 a 84 milions d'euros.

D'igual manera el mateix Llibre I del pressupost (pàgina 24) afirma que: "cal destacar la dotació de 18,3 milions d'euros que es destinen a la millora i manteniment de la seguretat i l'ordre públic". Però, en realitat el que fa el Govern és reduir la despesa en un 2,4 % ja que l'any 2002 la despesa era de 18,79 milions d'euros.

Una seguretat i un ordre públic que, durant l'any 2002, han començat a donar certs símptomes de feblesa es veuen així tractats com prioritats virtuals.

Allí on caldria més pressupost, més personal a la Policia i més ben pagat, el Govern redueix un 2,4 % la despesa.

És també força il·lustrador examinar alguns capítols de la classificació econòmica del pressupost 2003.

Les despeses globals de personal s'incrementen tant en termes absoluts com relatius. Passen de 51 milions d'euros a 55 milions d'euros augmentant un 6,9%. Recordem que això mateix ja havia passat en el pressupost 2002

com sigui que el capítol que va experimentar major increment fou també el de despeses de personal amb un 6%.

Val a dir que aquesta despesa de personal està molt mal repartida i afavoreix de manera ben poc dissimulada el personal de relació especial, és a dir, els càrrecs de confiança política, en perjudici del personal fix.

Això explica la preocupant situació de precarietat en la qual el Govern Lliberal ha deixat aquest any tant la Policia com els Bombers.

La política lliberal porta, a més, cap a una direcció ben distinta dels discursos oficials: cada any es destinen més recursos a funcionament i menys a inversió.

Les despeses de funcionament s'incrementen en un 4,9 % mentre que les despeses d'inversió només augmenten un 2,5%.

Les despeses d'inversió, que representaven el 51,8% del total de l'any 2002 seran un 51,2 % el 2003.

Un altre exemple il·lustratiu de les prioritats liberals és que el Ministeri de la Presidència i Turisme tingui el mateix pressupost tot sol que els Ministeris d'Agricultura i Medi Ambient i el de Salut i Benestar junts.

I això quan el Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient té el 2003 el pressupost que més s'incrementa (un 37,8 %) per poder fer front al cost de l'exportació de residus fóra d'Andorra.

Una altra qüestió il·lustrativa són els plurianuals.

A l'igual que ja va passar amb el pressupost 2002 -en el que hi hagué una votació negativa de 27 milions d'euros en projectes que contempen plurianuals- en el pressupost 2003 hi ha una votació negativa de prop de 30 milions d'euros (exactament 29,78 milions d'euros).

El vot negatiu afecta la pràctica totalitat de grups funcionals. Destaquen, però, protecció civil i seguretat ciutadana -(2,2 milions d'euros).

La Producció de béns públics de caràcter social (-10,9 milions d'euros), d'entre els quals -3,1 milions d'euros per a infraestructures escolars; -3 milions d'euros per al Pla de Sanejament i -6,2 milions d'euros per a infraestructures culturals: Projectes tan publicitats com el Museu Plaça Major de Sant Julià desapareixen; d'altres com el Museu Nacional de l'Automòbil

o diferents centres escolars s'esvaneixen en el temps, esperant millors moments en anys d'eleccions.

Així, mentre que es proposava -o es proposa- un vot negatiu de 29,7 milions d'euros per al pressupost 2003, el projecte de pressupost proposa votar 53,5 milions d'euros per a l'exercici 2004 -any electoral- i 47,5 milions d'euros per a l'exercici 2005.

El Projecte de pressupost presenta també una votació negativa de -3.207.000 euros per als treballs de la Plataforma conjunta de control duaner amb França (pàgina 233, Llibre I). Deu ser, pensem nosaltres, una concreta aplicació pressupostària de la genial política d'acostar-se a Europa sense tocar-la.

Una despesa pública insuficient i mal orientada és la que es presenta en aquest pressupost.

Estem d'acord amb la ministra de Finances que el pressupost és l'eina més important del Govern. Examinant-lo, però, hom pot esbrinar sense gaires dubtes, quina és l'orientació política dels seus autors.

Igual que el pressupost pel 2002 aquest projecte segueix el camí de portar Andorra vers una societat neo-liberal, en la qual la realitat no s'acosta pas al món idíl·lic que ens dibuixa la presentació del pressupost. Ens porten cap a la societat de mercat on s'apliqui la llei del més fort.

Si baixem al detall ens adonarem que apareixen inconsistències més greus del que sembla a primer cop d'ull.

Alguns exemples seran entenedors.

Al Llibre II: Programa 2212-Prevençió i extinció d'Incendis: contràriament al que se'ns havia dit només hi ha quatre noves contractacions pressupostades en Bombers. Hi ha la mateixa quantitat pressupostada que en el pressupost 2002 per a hores extraordinàries.

Programa 3131: Infància, Joventut i Família: El pressupost s'incrementa en un 0,49%.

Projecte 88-Acció Social penitenciària: Continua dotat, igual que el 2002, amb una generosa partida de 6.012 euros.

El Centre d'Acolliment d'Infants pateix una reducció del 0,47 % de pressupost.

El Projecte 89-Mediació Familiar: passa de 14.123,76 euros a 14.124 euros -important augment.

El Projecte 149-Pla d'Atenció a les dones: Experimenta un increment de 26 cèntims d'euro: passa de 166.780,73 a 166.780,99.

El Projecte de menors: No experimenta cap variació en termes absoluts. Tot i així -deuen ser les noves matemàtiques a les quals feia referència el company que m'ha precedit-, experimenta una variació, en termes relatius, segons diu la memòria del pressupost, d'un 0,01%.

Programa 3133-Discapacitats: Dins l'apartat "Legislació" no es contempla la Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat, aprovada pel Consell el 17 d'octubre del 2002 i no es preveu cap partida per a fer front a la pensió de solidaritat creada per Llei.

Es proposa elaborar un primer esborrany de la Llei d'incapacitat i tutela, tot i que la disposició final segona de la Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat determina que el Govern, en el termini d'un any, ha de sotmetre al Consell un projecte de llei que reguli amb caràcter general la incapacitat i el sistema tutelar.

Segons podíem llegir en el pressupost del 2002, una de les accions a fer era: elaborar els reglaments que fixin les característiques de les persones a les quals és aplicable la llei i delimitin els criteris i barems tècnics per accedir a la pensió de solidaritat.

Aquestes accions han desaparegut del Projecte de pressupost de 2003. No sabem si és perquè els Reglaments ja estan fets o perquè no es volen fer.

Llibre IV del pressupost: Programa 4420-Gestió de dades i paràmetres mediambientals: No s'ha previst

-no hi ha cap partida prevista- per efectuar controls de contaminació dels sòls i dels animals per dioxines, furans, metalls pesants i altres productes contaminants emesos pel vell forn incinerador de Cal Rosselló.

El Llibre IV comença amb els sis programes que fan referència als aspectes mediambientals que, segons podem llegir en la presentació del pressupost, constitueixen una de les principals prioritats del Govern per a l'exercici pressupostari 2003. Veiem si les xifres del pressupost -els euros que es destinen als diversos programes- reflecteixen aquesta prioritat, o si, per contra, les paraules de la presentació són simplement paraules.

Programa 4411-Direcció i Serveis Generals: Dins d'aquest programa cal destacar que el Projecte

002-Desenvolupament sostenible passa de tenir una assignació de 47.000 euros a tenir-ne 7.000 -un 85,39% menys-, cosa que palesa de forma indubtable la importància que el Govern concedeix a un aspecte mediambiental clau com és el desenvolupament sostenible.

Programa 4420-Gestió de dades i paràmetres mediambientals: Aquest programa passa de tenir un pressupost de 246.000 a 420.000 euros perquè s'ha d'instal·lar una instal·lació fixa de vigilància de l'aire... però, per tant, només deixa 123.000 euros -que és la diferència- en una quantitat que ens sembla a nosaltres manifestament insuficient perquè entre altres objectius, aquest projecte -es diu- ha de realitzar les campanyes de mesurament per fer el seguiment de l'impacte de les emissions de dioxines, furans a les quals m'he referit abans.

Programa 4421-Pla de Sanejament: Dins d'aquest programa trobem dos projectes cabdals: la construcció de depuradores i col·lectors. Doncs bé, si el pressupost de l'any 2002 destinava a ambdós projectes més de 18 milions d'euros, enguany, malgrat els compromisos adquirits amb l'Estat espanyol per sanejar completament les aigües del Valira que s'han incomplert, les partides pressupostàries destinades a aquest projecte no arriben als 9,5 milions d'euros.

Pel que fa les depuradores s'hi destinen 3 milions d'euros votats com a plurianual en el pressupost 2002. El pressupost 2003 no aporta més pressupost i preveu, com a plurianual, 1.200.000 euros per al pressupost 2004.

Pel que fa als col·lectors encara és pitjor. Dels 12,5 milions d'euros que es van votar com a plurianual en el pressupost 2000, enguany es retallen 3 milions d'euros que passen a l'any 2004.

Programa 4422-Gestió dels Residus: Finalment, aquest programa és el que experimenta un increment més important. Passa de 2,4 a 6,2 milions.

Ara bé, el gruix d'aquest augment se l'emporten: l'exportació de residus, amb 3.190.000 euros, i el projecte 2003-Centre de Tractament de Residus amb 1.148.000 euros.

Constatem que la quantitat pressupostada per a la resta de projectes -un cop descomptats els milions que acabo d'esmentar- és d'1.844.000

euros, és inferior en un 23,5% a la quantitat pressupostada l'any 2002 per als mateixos projectes.

Els cinc projectes destinats a recollides selectives (automoció, paper i cartró, vidre i envasos, piles usades i llaunes i tòxics) passen de disposar en conjunt d'un pressupost de 541.000 euros a disposar-ne un de 513.000 - una disminució del 5,17 %, que ja ens fa veure com anirà en el futur el tema de les recollides selectives.

Projecte 0020-Recuperació del Medi: També pateix una retallada del 14,21 % tot i la necessitat urgent de realitzar treballs per recuperar la zona més greument afectada per la contaminació per dioxines i furans així com la de restaurar i clausurar els abocadors de cendra i escòria existents a diverses parròquies.

El Projecte 0010 que en el pressupost del 2002 es denominava "Forn Incinerador" ara passa a denominar-se "Deixalleria Industrial" i la partida assignada passa de 819.000 a 629.000 euros, és a dir, que redueix en un 23,11%.

El que resulta més sorprenent en aquest projecte és que la quantitat destinada a retribuir les hores extraordinàries que realitzen els treballadors romangui pràcticament constant ja que passa de 120.202 a 120.000. I la pregunta que s'escau és: si continuarà el personal de la deixalleria realitzant un nombre d'hores extraordinàries superior al legalment permès? -com passava amb el personal del forn incinerador...

Finalment un projecte nou, el Projecte 52-Exportació de residus: que preveu una partida important de 3.190.000 euros, i uns plurianuals per a l'any 2004 de 3.747.000 euros -això representa un 17,46% més d'augment pel 2004- sense que, fins a la data, el Consell General tingui coneixement dels motius pels quals l'empresa adjudicatària de la concessió per a exportar els residus -una de les empreses que formen la societat adjudicatària provisional de la concessió per a la construcció i explotació del nou Centre- pugui guanyar un 17,46% més a la ja importantíssima quantitat de diners que guanyarà el 2003.

El que més sobta d'aquest programa pressupostari és que no s'hagi previst una partida per a indemnitzar els afectats per la gravíssima contaminació que va generar el forn incinerador de Cal Rosselló, ja clausurat. S'ha de sacrificar animals de renda, s'ha d'eliminar el forratge recol·lectat, es prohibeix els cultius

destinats al consum humà com animal així com l'aprofitament de les pastures, etc... i tot això sense que el Pressupost 2003 prevegi cap partida per indemnitzar els afectats. És que potser el Govern no pensa indemnitzar aquests afectats?

Tot el que acabo de dir ens porta a parlar de l'ajornament de la reforma tributària.

El Projecte de pressupost que rebutgem continua posant en dramàtica evidència la insuficiència dels actuals ingressos públics.

A l'igual que en l'exercici anterior augmenten els dèficits i es redueix la inversió.

En el pressupost d'ingressos no financers no hi ha cap previsió pel que fa a la introducció de l'Impost General Indirecte a la producció interior i al conjunt dels serveis.

No solament no es preveuen nous ingressos sinó que, paradoxalment, es proposa generosament de gratificar la banca amb la remuneració de les reserves en garantia de dipòsits i d'altres obligacions operacionals que han de mantenir a l'INAF les entitats enquadrades en el sistema financer andorrà. Hem presentat, en aquesta qüestió, una esmena parcial perquè no deixarem pas el Govern esmunyir-se sense explicar aquí, en aquesta Sala, el perquè d'aquesta generositat.

D'altra banda, el pressupost d'ingressos inscriu 5 milions d'euros en concepte de producte d'una distribució extraordinària obtinguda de la STA.

Amb aquesta pessigada suplementària, la STA continua perdent capital i això tindrà una transparent conseqüència de posar en gran perill -en greu perill, pensem nosaltres- la seva necessitat d'inversió en millores de la xarxa, les instal·lacions, els serveis i les noves tecnologies de la comunicació.

Segueix també la preocupant situació de desequilibri, pel que fa l'Impost de Mercaderies Indirecte per l'enorme dependència d'uns pocs productes importats, de manera especial els carburants. Hem d'insistir doncs que cal, amb urgència, un replantejament a fons de l'estructura tributària.

Necessitem una estructura tributària moderna, amb la introducció de figures impositives directes sobre els rendiments del capital no pas únicament per adaptar-nos a Europa sinó també, i prioritàriament, per a obtenir més ingressos pressupostaris.

Ara conclouré Sr. síndic... em sembla que encara em queden uns minuts.

Diu la ministra de Finances en el primer paràgraf de la pàgina 1 del Llibre I, que, en els pressupostos anteriors i en aquest: "El Partit Liberal ha defensat el foment del benestar de la població i ha permès un creixement econòmic sostenible junt amb una política de contenció de la despesa pública, augmentant les inversions, sense incrementar l'endeutament."

Més que un pressupost, el Govern presenta una mena de parc temàtic en el qual, com en els dibuixos animats, tot és possible: que, al mateix temps, no calgui introduir un sistema tributari just i equitatiu com demana la Constitució, que augmenti la inversió, que pugi la despesa social, que es faci un metro volador, que s'obri, pagant Andorra, l'aeroport de La Seu, que es foradin totes les valls amb túnels i, a més, no hi hagi dèficit públic.

Una Andorra feliç, al capdavant.

Els ciutadans comencen a sospitar, amb raó, que els lliberals viuen en una Andorra irreal i la irrealitat acostuma a passar, tard o d'hora, factures molt doloroses.

El Govern, al presentar aquest pressupost, no solament no ha explicat que hi ha problemes greus en el nostre model de creixement desordenat sinó que fins i tot s'ha atrevit a fer córrer la veu que podem estar tranquils.

El tràmit pressupostari és l'ocasió escaient per elaborar una diagnosi sobre la situació econòmica del país. Però és evident que el Govern no ha volgut fer-ho.

Els principals problemes de l'economia andorrana són, en la nostra opinió, la manca de competitivitat i la baixa qualitat de la superestructura econòmica i organitzativa. També comença a ser-ho la inflació que ve induïda per l'especulació immobiliària.

Aquesta manca de competitivitat de l'economia andorrana és una prova que el model econòmic dels liberals està esgotat com sigui que s'ha basat en un creixement de la feina precària, de la demanda especulativa conjuntural i en l'absència de la inversió productiva. Tot conjuminat amb una moderació salarial aconseguida a costa d'una immigració desordenada i de joves amb remuneracions baixes i horaris excessius.

Ens podríem preguntar com és que malgrat tenir constància de l'existència de greus problemes econòmics -perquè no ens podem creure que no la tingui-, el Govern està tan tranquil? La resposta podria ser que, malgrat

que ben aviat arribaran els problemes, de moment tot sembla que va bé.

El Govern, com aquells que no trobant-se bé saben que haurien de fer-se visitar però es queden més tranquils sense anar al metge, ha preferit presentar el pressupost sense diagnosticar abans els problemes, no fos cas que s'escapés algun vot. És urgent esperar. Aquesta és la seva divisa.

Andorra és avui, per exemple, un destí turístic madur però que topa de front amb el repte de la sostenibilitat.

Esdevé indispensable i urgent canviar el model turístic, primar la qualitat en lloc de la quantitat. Especialment la qualitat ambiental del lloc d'arribada dels turistes. Exactament el contrari del que s'ha fet, del que es fa i del que es continuarà fent l'any vinent.

Si el turisme, peça clau de l'economia andorrana, volem que sigui sostenible ha de poder comptar, des del Govern, amb una gestió i una planificació adequades, amb una perspectiva de conjunt, que controli el creixement, que pensi a llarg termini i que no afavoreixi únicament el benefici immediat.

Tot plegat ens confirma que hi ha dues maneres d'entendre cap on ha d'anar la societat i l'economia d'Andorra.

Creixement sostenible i sostingut. Millor i més ampla oferta per a tots d'educació, sanitat, vivenda, transports i prestacions socials. Millor distribució de la renda. Millor i més ampla cooperació amb els països pobres.

Aquests són els fonaments principals del model pressupostari que els socialdemòcrates defensem i aquesta és la motivació de la nostra esmena a la totalitat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

El Govern vol intervenir ara o al final? Al final?

Doncs, pel Grup Lliberal té la paraula el Sr. Antoni Martí.

El Sr. Antoni Martí:

Gràcies Sr. síndic.

Jo, em sembla que al llarg d'aquest debat en torn de les dues esmenes a la totalitat presentades pels companys del Grup Mixt (CDA) i del Partit Socialdemòcrata... vull dir que abans de començar la meua intervenció jo

em quedaré amb un passatge que m'ha semblat pintoresc del Sr. Bartumeu quan diu -m'ha semblat sentir- que aquest pressupost li sembla un "parc temàtic"... i a la vista del que ha explicat el Partit Socialdemòcrata estic convençut que el seu partit seria la "casa de la por" perquè la veritat és que no he vist cap intervenció... no he vist en cap moment en la seva intervenció... en cap moment, que no poguéssim anar a un altre lloc que no fos a la "casa de la por"...

Jo penso que així, no és com avança un país, és la meua modesta opinió.

Mirin, senyors consellers! Jo vaig començar l'any passat dient -i em citaré a mi mateix si se'm permet-: "L'any vinent, l'altre i l'altre tornarem a rebre -com és el cas- esmenes a la totalitat; i l'any vinent, l'altre i l'altre tornarem a intentar convèncer-los -sense èxit, això és evident- de la bondat dels nostres pressupostos.". I deia -i potser tindriem una grata sorpresa, que veig que no la tenim- és amb aquestes paraules, doncs, que l'any passat acabava la meua intervenció en nom del Grup Parlamentari Lliberal, com deia abans, és evident que aquestes paraules són encara de plena actualitat vistes les dues esmenes que han defensat de forma molt diferent el Sr. Jordi Mas en nom del Grup Mixt... perdó, en nom del CDA... i el Sr. Jaume Bartumeu en nom del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Però vostè busca, potser, les explicacions, i potser la justificació de les esmenes a la totalitat del pressupost del 2003 és perquè tal i com l'any passat deia al començament de la seva intervenció, el portaveu del Grup Socialdemòcrata, citant una persona que admirem, que és el Sr. Mitterrand, deia: "La primera obligació, el primer deure de l'oposició és fer d'oposició"... i, miri, jo li diré que, potser sí, però tan se val si l'any passat s'han votat pressupostos menys equilibrats, i tant se val si l'any passat s'han votat pressupostos molt menys socials. Potser sí, perquè és el primer deure de l'oposició de fer d'oposició, més encara, és el primer deure de l'oposició, i més encara, si aquest deure està avalat per paraules des de l'escó de diputat de l'Anièvres d'una persona com el Sr. Mitterrand, persona -repeteix- per la qual tenim una alta admiració.

Però és cert que pel sol fet de ser oposició, no s'ha de reconèixer res de les coses bones de nosaltres? És això la política?... I, sobretot, aquesta política és coherent?... O és que quan

s'està a l'oposició es resumeix tan sols el fet de fer d'oposició?...

Mirin, senyors consellers! L'any 1994 el Partit Lliberal també estava a l'oposició, i potser hi serem en un futur, i nosaltres contràriament a d'altres vàrem votar, -això sí, no gaire convençuts- el pressupost realitzat per alguns que avui es seuen en els bancs de l'oposició... i alguns... bastants. D'aquesta oposició que té un deure, el primer de tots els deures: el de fer d'oposició, independentment del passat, obviant el que s'hagi pogut votar quan s'estava, això sí, a les files de la majoria.

Anem per parts.

Miri! Jo no tornaré al 1990, 1991... Ja vaig dir un dia al Sr. Bartumeu que no ho faria, i no ho faré.

Parlaré de l'any 1994. L'any 1994 el dèficit pressupostari que vàrem votar, alguns que avui estem assentats tant en els bancs de l'oposició com en els bancs de la majoria era -em permetran que ho digui en pessetes vist que ens situem a l'any 1994- de 6.800 milions de pessetes.

El pressupost d'avui, d'enguany, pressupost amb dues esmenes a la totalitat presenta un dèficit de 3.983 milions de pessetes.

Quin dels dos era més equilibrat?... la contesta és evident, però ja se sap que quan un està a l'oposició es té un deure, és el fet d'oposició.

Passem a un altre capítol. Les despeses de funcionament del pressupost del 1994..., senyors consellers no m'allargaré gaire en això, però vist que tan malament està el nostre pressupost -i no faré pas la meua intervenció el torn de recordatoris de 1994- però, em sembla que s'ha de veure fins a quin punt simplement és legítim el fet de fer d'oposició perquè és un deure.

Les despeses de funcionament en el pressupost del 1994 representaven el 55% del total del pressupost

-i, estic fent comparativament, ja no parlo de les quanties que evidentment han multiplicat el pressupost, dic al dir-ho per dos després de vuit anys de gestió lliberal- ho dic en percentatge... percentualment: eren, doncs, les despeses de funcionament del 55%.

Les despeses de funcionament del present pressupost són del 47%... senyors consellers, quin dels dos contenia més les despeses?...

Ja no us diré que teniu un deure...

Les despeses d'inversió, en un altre capítol important, en el pressupost del 1994 representaven el 38% del total del pressupost, i les despeses d'inversió del pressupost del 2003 -que es veu que són poques- representen el 51%.

Ja que estem amb números, ja que és el moment del pressupost, representa, senyors consellers, uns 140 més de diners invertits d'inversions reals destinades a tota classe de millores... Ja en parlarem més endavant.

És evident, doncs, que el d'aquest any inverteix molts més dies percentualment parlant.

Les despeses financeres: se n'ha parlat, però no se n'ha parlat massa, però, les despeses financeres en el pressupost del 1994 representaven el 7% del total del pressupost; les despeses financeres del pressupost del 2003 representen -i no es diu- tan sols un 2%... a saber que s'ha reduït un 54%.

En el capítol d'obres públiques -per citar-ne un altre- representava en el 1994 el 18%; enguany representa el 30%... i són pocs... Ja en tornaré a parlar.

En el capítol de medi ambient de gran actualitat perquè és evident que hi ha una problemàtica en torn del forn incinerador, i no s'hi han estat, i legítimament tenen tot el seu dret de parlar-ne dins de les seves intervencions tant el Sr. Jordi Mas com el Sr. Bartumeu.

Però, en qüestió de recordar... -ja acabo, senyors consellers- en el capítol de medi ambient l'any 1994, es destinava tan sols el 3% del pressupost en medi ambient... segurament ara en destinem poc, però en aquell any es destinava el 3%.

I, un es demana: al 1994 independentment, senyors consellers, de què tenen un deure, i aquest l'entenen i és legítim, és el seu primer deure de fer d'oposició, no era també una prioritat el medi ambient l'any 1994?...

Aquest any, en aquest pressupost mancat d'una voluntat mediambiental, com vostès han dit, es dediquen 17 milions d'euros, i se'n tindrien de dedicar més... ho hem de reconèixer. Però, sabent també que són quatre vegades més al que es dedicava el 1994, on també entenem des de les files lliberals que també era una prioritat el medi ambient.

Senyors consellers, no voldria, com tantes vegades ja se m'ha dit: "Ser l'oposició de l'oposició"... tan sols voldria recordar que un dels primers deures de la majoria parlamentària, independentment de ser majoria

parlamentària, és també el deure de tots plegats, de recordar a tots plegats que com a mínim entre tots hem de ser una mica coherents.

El pressupost d'enguany, senyors consellers, creix

-mal us pesi- lleugerament -això és veritat- per sobre de l'índex dels preus al consum, i el dèficit pressupostari es situa per sota de la mitjana europea... això són dades, valen el que valen, però són dades reals.

Cal mencionar també, i això ha de satisfer a tots plegats, -i l'any passat ja vam tenir una picabaralla en torn d'aquest aspecte- que l'estimació del salari mig creix més del 5%. Més del 5% no ho diu el portaveu del Grup Lliberal, ho diuen les dades i ho diuen les dades de la seguretat social... no són dades inventades pels consellers lliberals... creix un 5%, i creix, doncs, per sobre, molt per sobre de l'IPC que se situarà al tomb, segurament, del 3,5%, i evidentment, això vol dir que la ciutadania no ha perdut poder adquisitiu.

Podem o no entrar en el fet de si tots els sectors econòmics d'aquest país tenen el mateix creixement? És el que vam parlar l'any passat. Jo solament li cito unes dades vist, Sr. Monegal -i em parlava vostè en una intervenció anterior i, perdoni que ho citi, Sr. síndic- que: "L'economia andorrana va fatal".

Però tots i aquests bons indicadors, tots econòmics, agraïm des d'ara que se'ns vulgui explicar amb tot detall els greus defectes que s'han explicat del present pressupost, que permeti'n que els hi digui que, al meu entendre -a l'entendre del Grup Parlamentari Lliberal- no són ni tants, ni tan greus.

Però, cal reconèixer que hi ha coses que no estan bé, però cal reconèixer, doncs, que en el present pressupost els ingressos tan sols creixen d'un 1,5%. I, és un, no el que menys... és un dels pressupostos lliberals dels últims anys en què es creix menys en aquest capítol.

Això sí, vostès també han fet referència, ja sabem que vostès no hi estan d'acord. Creix un 1,5%, no és un dels pressupostos lliberals en què es creix menys, però sí dels que vertaderament n'estem satisfets. Estic segur que el mateix Govern li hauria agradat que poguéssim créixer molt més... això també creix, tot i una aportació menor, molt menor de diners públics, vinguts de les parapúbliques FEDA, STA. Quan a l'extrem, vull pensar senyors consellers, que

deu alegrar a tots i cada un dels membres de l'oposició parlamentària avui representada aquí en aquesta Sala. Però, cal dir, també, encara que no estem mai d'acord amb això, que cap ni una d'aquestes parapúbliques ha tingut els seus plans de creixement compromesos. I, cada any diem el mateix... i més encara... i cada any, també, diem el mateix, el resultat d'aquestes - em sembla que la Sra. ministra ja ho demostrà en el seu moment en la intervenció, perquè ha fet referència- cap d'aquestes no ha tingut mai tan bons resultats com ara; i més encara les tarifes, per exemple de la telefonia, són de les més baixes d'Europa... i cal dir-ho... i ens hauríem d'alegrar, senyors consellers, almenys penso que tots ens hauríem d'alegrar independentment de les nostres discrepàncies i, independentment del seu legítim deure i dret a la discrepància i a fer d'oposició.

Ara bé, aquest creixement moderat -com he indicat abans- dels ingressos indica... -i amb això té raó, Sr. Bartumeu- de forma molt clara que és inajornable la tramitació parlamentària de l'impost sobre els serveis de forma generalitzada, mitjançant -i ho saben vostès que nosaltres apostem per aquest model- un sistema de mòduls de forma que la recaptació de l'Estat depengui cada dia menys, proporcionalment parlant, sobre l'impost de les mercaderies del famós IMI el qual, i cal dir-ho, tota la diversificació d'ingressos d'aquests darrers anys representa encara el 60% de la recaptació total, però cal recordar que ara fa vuit anys representava un 80%, i cal recordar que si ja implantem el famós impost sobre els serveis de forma generalitzada, baixarà i llavors, hi haurà un equilibri i una aportació pressupostària més coherent a les arques de l'Estat.

Però, cal recordar també una altra cosa. L'any passat, també, el portaveu del Grup Parlamentari Socialdemòcrata en feia referència -i aquest any ha tornat a fer-ne referència-... L'impost de mercaderies es situarà a finals d'any al voltant d'un 6,8%. L'any passat vostè deia: "Entrem en plena rescissió", era la política de la por: 6,8% -llegeixi el Butlletí... no m'ho invento jo, Sr. Bartumeu, està a les actes i als butlletins del Consell General... em sembla que està a la primera part de la seva intervenció.

I em deia: "No, tot això no és veritat... això és el tabac..." -al famós tabac també hi recorren-... doncs, no, aquest any l'increment del tabac és d'un 1%; i més encara, les altres mercaderies

que marquen el motor econòmic d'aquest país independentment d'alcohols i carburants, a elles totes soles representen el 8,6%. Per què no es diu? Tant i tant, costa de reconèixer que les coses no es fan tan malament?

Cal doncs, per tal de poder -tal i com fa aquest pressupost- mantenir la línia inversora d'aquests darrers anys en infraestructures en sanitat i educació i, també, en medi ambient per tal que a més a més d'augmentar la competitivitat de la nostra economia en el sector turístic i comercial, fer front a les necessitats del dia a dia de la gent, amb això hi estem tots d'acord... hi estarem tots d'acord! Sobretot per a aquella gent que li és més difícil seguir els primers vagons del tren econòmic, senyors consellers.

Cal, evidentment, vostès ho han dit, -i estem d'acord-, que al fer les reformes fiscals mencionades en terme, nosaltres apostem per l'ISI per poder garantir en un futur, encara més, l'estat del benestar per tots i cadascun dels andorrans i residents que conviuen a casa nostra.

Per això cal tenir -i ho hem dit- més ingressos. Cal recaptar més per garantir que els futurs pressupostos continuen en la mateixa línia de creixement i fomentin, encara més, la solidaritat social sobretot si entressin en una espiral de rescissió ja anunciada l'any passat per alguns portaveus, i que de moment no arriba.

El present pressupost pot tenir el parer de l'oposició, mancances, altres defectes, s'han ampliat d'altres qualificatius, és el legítim dret a la discrepància. Però, em permetran que pel mateix legítim dret puguem discrepar quan se'ns diu, i aquest cop no s'ha dit d'una forma tan forta però s'ha insistit de forma recurrent i de forma, penso jo, que molt hàbil en què aquest és un pressupost que no s'ajusta a les necessitats socials. Ja no s'han dit aquelles famoses paraules que queden molt bé de dir al govern, d'uns quants, nosaltres som l'oposició de tots.

Nosaltres som el govern de tots i vostès són - quan estiguin al Govern-, seran al govern per tots, n'estem segurs... nosaltres no obviarem aquests qualificatius.

I, dic això perquè un queda perplex un any més quan es diu que en aquest pressupost no hi ha la voluntat política a nivell social... Mirin! es poden citar tota classe de partides, estic segur i reconec que jo no m'he mirat el pressupost línia per línia; estic segur que algú de vostès

segurament ha fet aquest esforç i, per tant, s'ha d'agrair, i segurament així tindrem un debat més interessant al torn de les rèpliques.

I, cadascú cita els projectes que li convenen més! Permetin que jo citi els que a vostès no els convenen que citem. I, en citaré uns quants... no seré massa llarg: el projecte número 4 titulat "Beques escolars de beneficència i crèdits" augmenta en més d'un 10%, passant de 992.000 euros a prop d'1,1 milions d'euros...

Mirin, senyors consellers! Indico aquest concepte perquè l'any passat també va haver-hi una altra picabaralla de si hi havia més o menys diners en això. Però els hi diré una cosa, i la diré sense cap classe d'arrogància: tan important és que hi hagi més diners com aquí es destinen, i en aquest cas vull recordar que no pas sols, sinó amb l'ajuda de companys que estan a l'oposició, es va votar una Llei de beques, amb la qual cosa hi ha un 10% més d'ingressos per una Llei de beques en què hi ha més diners i més ben destinats i més justament i socialment més ben repartits.

El projecte número 7 titulat "Transport escolar" augmenta prop d'un 12% passant de 2,4 milions d'euros a prop de 2,7 milions d'euros.

El projecte número 19 "Escola de Meritxell" augmenta prop d'un 17%, passant de 910.000 euros a prop d'1,1 milions d'euros.

I, en compliment -i hauríem d'estar tots contents- d'un conveni signat entre el Govern d'Andorra i l'escola especialitzada Nostra Sra. de Meritxell que, evidentment, necessita tots els recursos que facin falta.

El projecte... miri! se'ns ha parlat... -volia parlar d'aquest projecte i en parlaré tot seguit-... se'ns parla del Centre d'Acolliment d'Infants, evidentment baixa no sé si 0,016%?... en tot cas ja donarà totes les explicacions la Sra. ministra. Jo li vull parlar d'un altre. M'agradaria, doncs, que al Centre d'Acolliment d'Infants hi haguessin més diners destinats. Per tant, la intervenció que feia el portaveu del Grup Socialdemòcrata, jo penso que és en positiu, en tot cas la Sra. ministra el que hagi que dir, però, en tot cas, des del Grup Parlamentari Lliberal pensem que en temes com aquest -i, vostè Sr. Bartumeu té raó- perquè s'hi han de dedicar més diners... però, per què no parla d'altres projectes? Per què no ens parla dels projectes d'adequació dels centres de salut amb un augment del 32,7%?... augment, entenc jo, prou significatiu com per a què no se us hagi escapat...

Hauria pogut augmentar, si vostès ho saben, molt més si s'hagués trobat un lloc idoni per ubicar, en aquest cas sí en condicions, a la parròquia d'Andorra la Vella un centre d'atenció primària. Això -em permetran que els hi digui- que si no hi és, no és pas culpa ni del Govern d'Andorra ni dels disset consellers lliberals.

S'ha parlat, i l'any passat se'n va parlar també, i té raó l'oposició parlamentària de parlar-ne, però no perquè ells en parlen més, nosaltres no som menys sensibles amb el que acte seguit els hi explicaré, Srs. consellers: les subvencions -i sé que el Sr. Esteve López és una de les persones, i penso que ho diu i ho pensa de forma raonada i sentida-... les subvencions de les ONG creixen per sobre del pressupost... molt per sobre del pressupost, amb la clara voluntat de solidaritat per al desenvolupament dels països menys afavorits. A saber, més del 25% de dotacions pressupostàries que l'any anterior.

És veritat que actualment ens situem al 0,32% del pressupost, molt lluny encara del 0,7 desitjable, però molt enllà de la mitjana europea. I, continuem apostant decididament, si se'm permet, per incrementar any darrera any les dotacions pressupostàries, i això estic segur que és una voluntat compartida independentment -i no és un tema per fer-ne demagògia-... independentment que en un futur la responsabilitat de governar recaigui, per exemple -i em permetrà el Grup Mixt que ho digui així- al primer partit de l'oposició.

S'ha de, evidentment, desplegar en el transcurs del proper any la nova Llei de seguretat social. El

Sr. Jordi Mas ens deia que a veure quan arribarà... no tingui por, en tot cas arribarà abans a casa nostra que a les seves... n'estic segur! I, ja no és una qüestió de dotacions perquè sempre s'acaba en el fet de què no hi ha dotacions a l'oposició, sembla que evidentment no hi ha, doncs, vist que no hi ha diners, no hi ha capacitat per fer tramitacions parlamentàries mitjançant proposicions de llei.

En tot cas és un compromís... és veritat que estem en retràs! També ho reconeixem... però s'haurà de fer, i haurà d'estar acompanyada d'una altra llei molt important que és la Llei d'atenció social, i a tal efecte amb la voluntat de voler fer front a aquesta política, -si se'm permet- evidentment social. El pressupost d'enguany incorpora des d'ara projectes nous en línia amb la futura Llei d'atenció social.

Solament es vol fer veure uns quants nous projectes, i s'obvien projectes tan essencials com aquests que també són nous.

En voldria citar, simplement, per no allargar-me en aquest apartat un que és: els estudis a grups de població amb problemàtiques socials preocupants així com les pensions atorgades a gent gran en situació de risc socioeconòmic.

Nous conceptes, senyors consellers, en altres ja creats l'any passat i que no necessiten dotacions pressupostàries perquè ja s'ha fet la feina, es doten de quantitats més elevades -n'he donat uns quants- en el cas, evidentment, que sigui necessari, i tots ells estan destinats a millores socials.

Ja ho he dit abans, que hi ha curiositats parlamentàries que són les que són perquè hi ha legítims drets i legítims deures, però no se n'ha citat cap d'aquests. Marcant claríssimament que els lliberals no tenen cap classe de conscienciació social, i citant que havien baixat al 0,016% pel que fa als centres d'acolliment d'infants... obviant el que acabo de dir...

Evidentment jo diria... -que no s'interpreti malament- que quan el Govern destina nous recursos pels més desfavorits, l'oposició diu que no són suficients...

Però si el Govern destinés les dotacions que vostès proposen, per exemple en les seves esmenes parcials, vostès segurament també ens dirien que tampoc són suficients.

Que no pugui semblar... que no pugui semblar en aquesta Cambra que els lliberals no tenen cap classe de conscienciació social. Que quedi ben clar davant de la ciutadania que això és el patrimoni d'uns quants, no nostre...

La ciutadania també jutjarà les coses, es pot fer molta més labor social... i ho farem, però no caigui en aquesta dualitat famosa de bons i dolents, dels que som amablement capitalistes i els que són decididament socials.

No penso que el discurs per a Andorra sigui aquest...

Nosaltres podem, i a més ho reconeixem, que cal generar més ingressos. Ho hem dit abans, hem dit que l'1,5% no ens satisfia. Perquè tampoc costa tant ser autocrític. Jo penso que no costa tant no criticar-ho tot.

Però més encara, reconèixer que no tot es fa malament, no tan sols és reconèixer la veritat, encara que moltes coses no les comparteixin, però reconèixer-ho, senyors consellers, estic segur que seran molt més creïbles políticament.

Ja ho deia abans que les despeses d'inversió creixen més lentament que en altres anys, però si se'm permet penso que es fa front als compromisos contrets.

Cal recordar les infraestructures més importants que conté aquest pressupost i, en citaré algunes, no pas totes evidentment, però sí les més significatives. Curiosament, si se'm permet, cap d'aquestes ha fet cap comentari per part dels diferents portaveus que m'han presidit, o gairebé cap, perquè segurament en citaré una, Sr. Jordi Mas, que vostè sí ha citat.

En aquests anys s'acabaran projectes que han necessitat inversions sostingudes aquests darrers anys, i se'n començaran d'altres. No tot es pot fer en un any...

A títol d'exemple, el Pla de sanejament de les aigües, col·lectors i depuradores té una dotació en el pressupost de més de 10 milions d'euros, i és veritat que estem en retràs i ho reconeixem si fa falta, però s'hi han dedicat els diners necessaris.

S'ha obert... estem... justament, els presidents, en compliment d'un acord de la Junta de Presidents estem convidats... no vaig poder dinar, em sembla que era un moment important. S'ha obert el centre de batxillerat, fa uns dies, de la Margineda, i s'obrirà aviat el centre de primera ensenyança a Ordino.

Es començaran també els centres de segona ensenyança a Ordino i a Encamp, així com també s'obrirà la Universitat d'Andorra el proper curs escolar, amb dotacions pressupostàries, senyors consellers, de més de 12 milions d'euros.

Podem o no estar-hi d'acord, Sr. Jordi Mas, però projectes tan ambiciosos com la Nova Seu de la Justícia, les obres de la Margineda un punt clau, al nostre entendre per millorar la circulació interna del país, les obres del túnel del Grau de la Sabata que vostè criticava i d'això d'Encamp... que permetrà -si se'm permet de ser molt més fluid-, passar nuclis poblats com la parròquia d'Escaldes-Engordany i Andorra la Vella, o Andorra la Vella i Escaldes-Engordany. Sr. Mas digueu als habitants de les parròquies de La Massana i d'Ordino que aquest túnel no és necessari... digueu-los!... que aquest túnel és necessari és evident. Quan facin cues, vostè vagi i els hi diu que no és necessari!... és necessari aquest i el que ha d'anar a FEDA... els dos són necessaris, Sr. Jordi Mas.

Aquesta política d'inversions que ha sigut una política d'inversions sostingudes, senyors

consellers, i que cal indicar que ha representat, i representa cada vegada més un percentatge més elevat dins del pressupost de l'Estat, ja que aquest any és el 51%, ha fet possible que es fessin totes aquestes obres, i aquestes obres, senyors consellers, són necessàries... però semblaria que no, vist que quan un està a l'oposició ho diu abans, i ho ha de criticar tot, és allò del "Parc temàtic gairebé del mal... de la por"...

Per què no es poden compartir aquestes inversions?... Semblaria que no.

Vostès ho han dit, sempre se'ns diu, -ho han dit aquesta vegada també-, que els pressupostos que presenta Govern estan mancats per unes línies polítiques clares.

Aquí, si se'm permet, voldria fer ús també del legítim dret a discrepar.

Si bé és cert que aquest pressupost representa un dèficit de caixa de 24 milions d'euros; i si també és cert que alguns ministeris, aquest any, creixen per sota del creixement total del pressupost, no és menys cert que el Govern, al nostre entendre, ha marcat pressupostàriament parlant, les seves prioritats en una clara voluntat política de potenciar amb dotacions pressupostàries més elevades els ministeris que necessiten encara avui dia una major, Sr. cap de Govern, capacitat econòmica per fer front a les seves necessitats.

Intentaré si se'm permet, senyors consellers, explicar-me en nom del Grup Parlamentari Lliberal. Si el Ministeri d'Ordenament del Territori té un increment del 13,82% en el Servei de Prevenció d'Extinció d'Incendis i Salvament, així com les inversions d'obres públiques arriben al 97,7 milions d'euros per fer front als compromisos de medi ambient, ja no els hi vull recordar el que es dedicava el 1994 per fer front a les necessitats educatives i a la millora de la xarxa viària, tal i com queda indicat en la memòria del pressupost, senyors consellers. Aquestes línies polítiques no poden ser compartides per tots nosaltres? Tant els hi costa?

Si el Ministeri de Salut i Benestar s'incrementa del 4,23% principalment per l'anàlisi de l'estudi sobre l'impacte i la contaminació atmosfèrica en la salut de la població, a més a més de consolidar el departament de la família i es fomenta el departament del Benestar amb dotacions suficients per cobrir les necessitats dels més desfavorits, persones amb rebuts insuficients, discapacitats i ajudes al tercer

món... Senyors consellers, honestament, aquestes línies polítiques no poden ser compartides per tots nosaltres.

Si el Ministeri de Justícia i Interior s'incrementa del 6,23%, ja li he dit abans, i ho reconeixem des de les files lliberals que hi ha d'altres ministeris que han hagut de fer sacrificis. Però si el Ministeri de Justícia i Interior s'incrementa del 6,23% per reforçar el funcionament de la justícia, garantir la seguretat ciutadana gràcies a la contractació de nous agents de policia i la consolidació del departament de Treball i del Servei d'Ocupació... això no va bé Sr. Bartumeu, una prioritat virtual. No ho és... això hauria de ser una prioritat compartida, no una prioritat virtual.

Si el Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient s'incrementa del 37,7% i és veritat senyors consellers, bàsicament per al 3,2 milions d'euros per l'exportació de residus, però també hi ha estudis sobre el medi i la contaminació atmosfèrica, i per millorar... i cadascú es pot llegir els pressupostos com vulgui, però, en tot cas no estariem segurament aquí o ja veurem la rèplica per veure qui té la veritat més absoluta, però, per millorar els reciclatges que és en un moment de gran actualitat, senyors consellers honestament, tot i que es poden dedicar més esforços i més diners, tot i que és reconegut que fa falta un sistema impositiu inajornable que nosaltres desplegem al torn de l'ISI, que cal també desplegar -i avui n'hem votat una- però, cal desplegar-ne moltes més de socials i d'altres... però no es pot reconèixer que això ens hauria d'unir a tots plegats... o és el fet del que passem... -i se n'ha parlat molt amb el forn- això ha de ser motiu de discrepància fins i tot pressupostària?

Ja en parlarem, segurament. I, segurament en parlarem la setmana que ve. I, segurament en parlarem amb molta més pressió que la que hi ha avui, n'estic segur.

Però, senyors consellers, totes aquestes línies polítiques es poden compartir... Es poden criticar moltes coses però, almenys, es poden compartir part d'aquestes línies polítiques.

Mirin, passant a un altre apartat del pressupost, les despeses de personal a les que feia referència també el portaveu del Grup Socialdemòcrata, i el mateix portaveu del Grup Mixt, és veritat que representen el 6,93% respecte a l'exercici anterior...

El Sr. síndic general:

Sr. Antoni Martí, perdoneu, no sé si esteu arribant al final de la vostra intervenció?

El Sr. Antoni Martí:

Sí, estic acabant.

El Sr. síndic general:

Demanaria de concloure ja que ha esgotat el seu temps.

El Sr. Antoni Martí:

Sí.

És evident que ens hauria agradat que aquest percentatge fos menor, senyors consellers, no tenim inconvenient en reconèixer-ho; no ens costa tant a nosaltres de ser autocrítics. Ara bé, aquest augment -i això queda ben explicat en la memòria del pressupost, i és bo que ho sapiguem tots plegats i que ho sàpiga la ciutadania- és degut al 3% de l'augment dels salaris; a un 1,93% pel venciment de triennis per l'increment de pensions; per la implantació de la gestió de l'acompliment i també per l'absorció del personal del Departament d'Informàtica i a més, evidentment, d'un 2% degut a les noves contractacions.

I, en aquest punt cal veure si vostès, senyors consellers, estan o no d'acord... entenen o no que darrera d'aquestes noves contractacions el Govern ha marcat les seves prioritats?...

Les noves contractacions s'elevan a 87. D'aquestes el 80%... el 80% es destina tan sols a dos ministeris; a saber, a dos ministeris importants: el Ministeri d'Educació, Joventut i Esports i el Ministeri de Justícia i Interior.

Vostè ho ha tornat a citar avui, Sr. Jordi Mas, i vull recordar les seves paraules de l'any passat quan deia: "Un dels ministeris que mereix un esforç més significatiu per part de l'Administració tant en la despesa d'inversió com en la despesa de funcionament és el de Justícia i Interior"... Estem completament d'acord amb vostè, i agraïm que avui ho torni a dir, perquè és veritat que és un pilar... la Policia és un pilar essencial per a la seguretat i hem de continuar garantint un grau de seguretat ciutadana.

Ens estem equivocant... no dic que ho diguin, senyors consellers, però ens estem equivocant amb aquestes noves contractacions, també.

Sr. síndic estic acabant si em permet...

Començava, senyors consellers, la meua intervenció fent referència a una intervenció d'un conseller de l'oposició quan citava al Sr. Mitterrand i deia que: "La primera obligació, el primer deure de l'oposició és fer d'oposició".

Tot i respectant, com no pot ser d'altra forma, cada una de les intervencions dels dos portaveus amb el màxim de respecte, em permetran que els hi digui que al nostre entendre, no hi ha motius suficientment sòlids per criticar el contingut del present Projecte de pressupost, com vostès segurament tampoc hauran trobat arguments suficientment importants en la meua intervenció per canviar d'opinió... i ho lamento profundament.

El debat sobre el pressupost d'enguany és veritat, ho han dit els dos portaveus que m'han presidit... és veritat, ho deia la memòria de la Sra. ministra en el pressupost, és veritat que es situa dins d'un escenari social complicat.

Una part del poble d'Andorra es manifesta per l'afer del Centre de Tractament de Residus de la Comella, fins i tot en aquesta casa legítimament, on els sindicats reivindiquen millores salarials en les seves condicions de treball... legítimament! I estem fent l'esforç més baix per desplegar les normatives socials i recuperar el temps perdut amb, segurament, dos filosofies diferents o amb la mateixa voluntat.

Els pressupostos, evidentment, si s'ha de mirar el context socioeconòmic no poden ser pures sumes aritmètiques. No sols poden ser simplement el reflex de paràmetres exclusivament econòmics. Els pressupostos i, en aquest cas, el present pressupost -és el cas del present pressupost- han de marcar clarament les prioritats. Han de donar solucions a les problemàtiques dels moments en els quals vivim.

En la meua intervenció hem volgut explicar no tan sols el perquè no donem suport a les dues esmenes a la totalitat avui presentades, sinó intentar fer veure als companys de l'oposició parlamentària que el present pressupost s'ajusta, al nostre entendre, a les necessitats del poble d'Andorra tot i que cal continuar treballant sent crítics amb nosaltres mateixos, Sr. cap de Govern, però sabedors de què aquest pressupost no té greus defectes, i no té els greus defectes que l'oposició vol veure i, forts, si em permet endegar convenciment, pensem que

aquest pressupost no és mereixedor de dues esmenes a la totalitat.

Senyors consellers acabaré la meua intervenció expressant el sentiment del nostre grup parlamentari, i ho faré citant unes paraules de Robert Kennedy quan deia en altres temps - però, no per això la cita no és d'actualitat, i no és d'actualitat vist que vivim moments en què tot es critica, tot es jutja en tots els sentits, aquí i en altres sales institucionals, en un clima, Sr. Bartumeu, irrespirable...

El Sr. síndic general:

Voleu acabar, si us plau, Sr. Martí.

El Sr. Antoni Martí:

Sí, Sr. síndic.

Robert Kennedy deia: "Tant si ens agrada com si no, vivim en temps d'incertesa, però també són temps més oberts a l'energia creativa de la gent que cap altra època. Tots nosaltres serem jutjats finalment i quan passin els anys segur que també ens jutjarem nosaltres mateixos per l'esforç que haurem posat a bastir una nova societat i per l'abast amb què els nostres lliberals i propòsits hauran contribuït a fer-la possible."

Senyors consellers del Grup Parlamentari Socialdemòcrata i del Grup Parlamentari Mixt, aquest és un bon pressupost, cregui'm! Amb les conjuntures actuals, reconeixent els defectes, però també reconeixent les coses bones que hi ha, i cal examinar-lo amb altres ulls, cal examinar-lo més enllà del seu primer deure i, tan sols aleshores si em permeten, començaran a veure alguna virtut. És tan sols una qüestió de voluntat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Pel Govern intervé la Sra. ministra de Finances. Teniu la paraula.

La Sra. Mireia Mestre:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Quan arriba el pressupost a aquesta Cambra, hem fet tots la feina: el Govern, la majoria i l'oposició. I, hem analitzat de forma detallada el pressupost, per defensar-lo o, si escau, criticar-lo.

Avui hem sentit parlar de pressupostos incoherents o de pressupostos fins i tot irrealistes i altres qualificatius més o menys ocurrents, però, el que sí que és real és que s'ha presentat un bon pressupost al que els consellers de l'oposició ens diuen: no.

És un legítim dret que em permetran que no comparteixi.

Per la meua part, sí que m'esforçaré en positiu a explicar que aquest pressupost, avui per avui, és el més adequat per al nostre Estat. La meua intervenció es basarà en gran part en la política d'ingressos, i en el temps de rèplica podrem reprendre més detalls de les intervencions que s'han fet abans.

El pressupost que el Govern ha treballat i presentat a aquesta Cambra és realista, equilibrat i adequat per fer front als reptes d'aquest any que ve.

Les grans xifres del pressupost per al 2003 donen un creixement real del 3,7%, superior a la previsió d'índex de preus de consum, és a dir que el pressupost continua creixent, tant pel que fa a les despeses com a les inversions.

Ens trobem davant d'una conjuntura econòmica, encara que no ho vulguin veure, força favorable, amb uns tipus d'interès baixos i una inflació controlada.

I l'euro, també hem de dir que no ha tingut un efecte inflacionista massa important a casa nostra, i això és una bona dada per la competitivitat del país.

El dèficit pressupostari representa menys del 9% del total del pressupost, i pensem que és totalment assumible i per sota de la mitja fins i tot europea, i dels criteris de convergència, que si ens les haguéssim d'aplicar, doncs, els estaríem complint.

A més a més, aquest dèficit és inferior en pes relatiu a altres pressupostos que s'han presentat en anys anteriors.

Però sí que podem estar d'acord en una cosa, és que calen aquests nous ingressos: i el portaveu del Grup parlamentari Lliberal ho reconeixia, fa uns moments, i presentarem aviat en aquesta Cambra el debat de la generalització de l'impost indirecte sobre els serveis, tot i esperant el suport davant d'aquest projecte tant del Grup Mixt com del Grup Socialdemòcrata.

No cal que ens aturem en la política d'ingressos, i en això tots hi podem estar d'acord, en què necessitem continuar amb el desplegament de l'ISI.

I és el que hem dit, nosaltres apostem pel desplegament de l'ISI mitjançant uns mòduls per a cadascun dels sectors d'activitat, sobre la base de dades estadístiques internes i externes per avaluar quin és el valor afegit brut d'aquests sectors, és a dir les compres menys els costos intermitjos.

Aquest impost és una fase inicial del que en un futur pot ser un impost sobre el valor afegit com es coneix a tots els països de la Comunitat Europea.

Serà un impost que s'entendrà fora de les nostres fronteres, que gravarà el consum, que és la base del nostre sistema econòmic, per continuar fent front a les necessitats dels nostres conciutadans.

Aplicarem un tipus baix del 4% de mitja, i permetrà no perdre competitivitat en preus dels nostres serveis, i al mateix temps poder recaptar en un futur proper més de 24 milions d'euros.

Em permeto fer aquest comentari detallat, perquè no tan sols és necessària aquesta nova font impositiva, sinó que a més a més s'ha de complimentar allò que vam dir en els programes electorals, i encara que no sigui la part més amable de les nostres promeses.

És evident que a ningú li agrada pagar més, però no és menys evident tampoc, que cal una major generalització impositiva i, doncs, una major solidaritat impositiva, també.

Aquest any veiem en els pressupostos un pes relatiu de la imposició indirecta més important que l'any anterior. I no és només donat per l'increment previst de l'IMI que guanya dos punts relatius, sinó sobretot per la incorporació de nous tributs indirectes com l'ITP i la generalització progressiva de l'ISI, que es va iniciar el 2001.

La previsió de creixement de l'IMI i la taxa al consum s'ha fet sobre la base d'un 5%, xifra més raonable atès que a finals de novembre l'impost havia crescut un 6,8% en relació amb l'any 2001. I per tant pensem que a finals d'any podrà ser fins i tot superior.

Algunes dades són aclaridores, i podem aquí tornar a repetir que el tabac només ha augmentat un 1% i les begudes un 3,4%, i recordem també que les mercaderies estan pujant avui, el mes de novembre, un 8,6% més que el mateix període de l'any passat, el que demostra un bon moment de l'economia andorrana.

I això segurament no és només fruit de la casualitat, i tampoc és només fruit d'una bona conjuntura econòmica. I pensem que també hi deu ser per alguna cosa la gestió que es realitza des del Govern.

En l'àmbit dels ingressos també és d'actualitat parlar de la possible aplicació de la directiva europea sobre la fiscalitat de l'estalvi a Andorra. Aquí cal recordar que el Govern no s'ha negat mai a cooperar amb la Comunitat. I això s'ha entès a Brussel·les, perquè el nou acord de cooperació està molt ben acollit, i donarà unes oportunitats als andorrans molt millors dins d'Europa.

Sobre aquest tema de la fiscalitat hem de dir que només hem tingut amb vostès, senyors de l'oposició, criteris diferents de negociació d'afrontar la possible directiva europea. Hem tingut la voluntat de cooperar amb la Comunitat, i d'informar als M. I. consellers de les converses que a tal efecte estem duent amb la Comunitat.

En la part dedicada als ingressos no podem deixar d'explicar l'article 21 de la Llei, objecte de comentaris en els exposats anteriors.

També he de recordar que durant el debat de la Llei sobre la remuneració de les reserves en garantia de dipòsits i d'altres obligacions operacionals que han de mantenir i dipositar les entitats enquadrades en el sistema financer del 4 de juliol del 2001, es van explicar en aquesta Cambra els motius per retornar un instrument de política econòmica i financera com és la retribució dels esmentats dipòsits al Govern.

Es van prendre unes mesures urgents que es justificaven per la sentència a favor de la banca del Tribunal Superior de Justícia. I s'havia de fer front a un deute del Govern envers la banca de més de 1.700 milions de pessetes (uns 10 milions d'euros) que corresponien a l'aportació que la banca va fer al Govern l'any 1998.

L'article 21 permet que el Govern conservi l'instrument de política econòmica i financera perquè estableix a criteri seu les condicions de la retribució, previ informe de l'INAF. I el fet de derogar la disposició addicional primera de la Llei del 4 de juliol del 2001 en la Llei del pressupost pel 2003 es fonamenta en dos punts:

el primer és que la justificació d'aquella mesura ja no té raó de ser a partir de l'1 de gener del 2003, perquè ja s'ha fet front al pagament de la sentència, i

segon, perquè aquesta disposició, la disposició de l'article 21 de la Llei del pressupost, té una relació directa amb les despeses de l'Estat, i per consegüent, entenem que existeix una connexió de la matèria amb el contingut propi de la llei pressupostària.

Efectivament, la Llei del pressupost no es pot limitar només de manera estricta a l'estat d'ingressos i despeses, ja que el pressupost, en un estat modern, és també un instrument de primera magnitud per la direcció de la política econòmica del Govern, i encara més, del seu programa polític anual.

Per això, el contingut pròpiament pressupostari de la Llei de pressupost ha de ser necessàriament més ampli que el de l'expressió xifrada de les previsions d'ingressos i les autoritzacions de despesa.

Aquí també volem recordar, també, que sempre hem intentat clarificar la participació de la banca a l'erari públic, i per això es va aprovar l'impost indirecte sobre el sector bancari, i va permetre també recaptar més diners. Avui amb el futur pressupost del 2003 estarem recaptant una xifra del 26% més que l'any 2000, i per tant en aquí estariem per sobre d'uns 5,2 milions d'euros.

També recordem que el tipus impositiu de la banca és del 7% quan per a la resta de sectors serà del 4% quan l'impost indirecte s'hagi generalitzat a tots els sectors de l'economia andorrana.

Un altre objecte de crítica dels ingressos ha estat la participació de les entitats FEDA i STA a les arques de l'Estat. És recurrent sentir que s'estan descapitalitzant i que no poden fer front als seus plans d'inversió que donar servei.

Aquests arguments pensem que no són vàlids, perquè no s'ha malmès en cap moment la capacitat inversora d'aquestes entitats durant els governs lliberals i la seva situació econòmica i financera, fiscalitzada pel Tribunal de Comptes, és sana i sanejada. Per tant, l'exercici 2003 inclou una participació total de la STA i FEDA per participació de beneficis de 16 milions d'euros que es destinaran a continuar i acabar el pla de sanejament de les aigües.

Durant aquests darrers 8 anys, aquestes entitats han realitzat més inversions que mai, i en citaré alguns exemples.

Per la STA: millores i ampliació de la cobertura i capacitat de la xarxa GSM, canalització i estesa de cable, millora de la xarxa entre les 7 centrals,

ampliació de la xarxa ADSL, inversions en els edificis i remodelació de l'oficina comercial, entre d'altres. Hem de dir que s'han invertit des del 1996 al 2002 un total de 78 milions d'euros, dels quals el 63% s'ha invertit des del 2002, i per al 2003, a més a més, es preveuen inversions per un import total de 32 milions d'euros.

Per a FEDA: les inversions més significatives, hi ha hagut el canvi de la canonada forçada, el soterrament de línies amb galeries tècniques, l'ampliació de l'ETR d'Encamp i la construcció de l'Estació Transformadora de Ransol, la renovació del canal Valira, i l'edifici nou entre d'altres. S'han invertit un total de 68 milions d'euros des del 1996 dels quals el 60% s'invertiran entre els anys 2000 i 2003.

La presentació dels pressupostos per al 2003, és veritat que fa en un clima social complicat, ja s'ha dit. I és en aquest sentit que el pressupost d'aquest any marca unes prioritats clares del Govern, lluny del que s'ha anomenat avui "pressupostos incoherents o irrealistes".

Els ingressos creixen menys que altres anys i per això fem més exigent encara la política de contenció i racionalització de la despesa pública. I això s'ha aconseguit fent una redistribució de les despeses al servei de les prioritats del Govern.

Hem estat capaços d'estalviar recursos per destinar-los a les mesures més urgents i necessàries. En xifres reals les despeses de béns corrents i serveis s'han reduït, si traiem l'efecte de l'exportació de residus per un import total de 3,2 milions d'euros. Això sí, sense malmetre l'esforç inversor que per al Ministeri d'Ordenament Territorial creix un 3,6%, per sobre de l'IPC. Les inversions reals del pressupost són de gairebé 98 milions d'euros i representen el 51% del total del pressupost.

I de quines partides hem estat capaços de reduir? Doncs bé, tots els ministeris han prioritzat els seus projectes i fins i tot s'han ajornat propostes, a tall d'exemple: el Departament de Turisme ha concentrat les campanyes, sense deixar de fer la publicitat necessària, i la central de compres ha emprès unes mesures d'homogeneïtzació de productes i d'estalvi de consumibles.

En canvi, no hem estalviat recursos per a les prioritats del 2003 que són clares: un esforç definitiu en el pla de sanejament de les aigües i per resoldre la problemàtica dels residus, hem de dir que ja s'han fet totes les adjudicacions

relatives al pla de sanejament; hem destinat recursos humans i materials als cossos especials i sobretot a la Policia per continuar garantint la seguretat ciutadana, i recordo que el departament de Policia creix un 6,7%; s'han desplegat polítiques socials solidàries; s'ha consolidat l'escola andorrana; i es dona importants dotacions per analitzar i estudiar l'impacte de la contaminació atmosfèrica en la salut de la població i en el medi.

El president del Grup Parlamentari Lliberal ha mencionat els projectes més importants del 2003 i em remeto al seu discurs i dir amb convenciment que el pressupost que es debat té una continuïtat necessària amb els pressupostos anteriors i garanteix una coherència en les actuacions. També té la capacitat d'adaptació davant dels reptes que se'ns plantegen.

La presentació d'uns pressupostos és feixuga i complexa, però hauran pogut observar que vam prendre bona nota de la feina feta pel Grup Socialdemòcrata l'any passat, quan ens va indicar, tota classe de detalls d'errors de redacció o de numeració d'alguns apartats del pressupost de l'any 2002.

De ben segur que encara en queden -ja ens en han apuntat alguns-, però hem subsanat aquells que van apuntar, i és just d'agrair-los-hi públicament.

També voldria apuntar aquí, que s'ha mencionat un increment del personal de relació especial, però el que no s'ha mencionat és d'una banda, que els assessoraments han baixat aquest any de 184.000 euros, quant a les relacions especials pujaven de 117.00 euros, i es deixen també de dir que les noves contractacions creixen per un import de 139.000 euros i i el que és més important és que la gestió de l'acompliment destinada als funcionaris creix... és una partida nova de 693.000 euros.

Bé, el Govern, entenem que ha de garantir totes aquestes coses que hem parlat, i no tan sols a uns quants, com han dit vostès sinó a tothom.

Aquests són els reptes que ens hem fixat i presentem uns pressupostos amb més mesures socials, amb més inversió en xarxes viàries, amb més accions solidàries amb els més necessitats, amb escoles noves per als nens i nenes que viuen a Andorra, amb més mesures per respectar el medi ambient, i amb mitjans per negociar un nou acord amb Europa.

És per complimentar aquests legítims objectius que presentem aquest pressupost; i també és per complimentar aquests objectius legítims per als quals ens esforcem dia darrera dia els ministeris d'aquest Govern.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Passem a altres intervencions dels grups parlamentaris.

Pel Grup Mixt?

Sí, Sr. Jordi Mas teniu la paraula.

El Sr. Jordi Mas:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, començaré per la intervenció del president del Grup Parlamentari Lliberal que ha fet una intervenció i una defensa fèrrima, com no podia ser d'una altra manera, del seu Govern i del pressupost que ha presentat en aquesta Cambra. En tot cas, vull reprendre algunes reflexions i no entraré molt en el fons, perquè penso que no és el lloc ni el moment, però com que ja he entrat en el pressupost del 94, perquè la gent sàpiga realment del que s'està parlant, convindria situar en les posicions i en les defenses que ha fet el Sr. Martí l'any 1994, amb la capacitat d'ingressos que tenia el Govern en aquell moment, amb les lleis que hi havia en aquell moment, que podien assegurar la recaptació, i en els percentatges que això representen. No oblidem que va ser a partir de l'any 1994 que el Govern va poder obtenir a través de la presentació d'unes lleis tributàries importants, una important -i valgui la redundància- recaptació de tributs, amb la qual cosa avui els hi permet poder desenvolupar una mica més la tasca recaptatòria, i per tant poder tenir un desplegament més important de les despeses.

Això és important que se sàpiga, perquè és clar, si situéssim en el mateix caràcter avui, segurament les anàlisis de les xifres que ha fet el president del Grup Lliberal podrien, evidentment, variar substancialment en els valors absoluts dels percentatges.

Bé, dit això, dintre de la seva defensa també ha remarcat essencialment el poc increment que hi ha en els ingressos. Això ho ha remarcat tant el president del Grup Lliberal com la ministra de Finances, evidentment és un 1,5%, és el que és.

Evidentment ha fet una distribució molt clara de quines són les capacitats de recaptació. Ha volgut refermar, i jo havia fet intervenció amb el tema del tabac i que representa, evidentment, de l'1%, és segur. I ja ha fet referència que aquest era un sector castigat, amb la qual cosa si comparem una mica els ingressos que representaven en un cert moment, també han variat, no substancialment sinó molt importantment, i per tant, són sectors que se senten ressentits en aquesta política.

Que l'economia està estancada. A veure, nosaltres hem parlat que l'economia estava estancada o estava estancat el creixement de l'economia. I no ho dic jo, sinó que ho diu el representant de la Cambra de Comerç. I en alguns sectors determinats possiblement es vegi molt més marcat aquest estancament del creixement, no de l'economia, sinó del creixement, amb la qual cosa si això és una tendència que no es capgira, evidentment això sí que pot portar a una recessió en el futur.

Per tant, les polítiques econòmiques que nosaltres defensàvem són importants justament per evitar aquesta situació. Les polítiques econòmiques amb una acció concreta de productivitat i de creació de riquesa, evidentment refaran molt més en la capacitat d'ingressos del Govern.

Dintre de la partida d'ingressos, la ministra també ha fet referència a les altres lleis que havien de desplegar, i que diu que portarà tot properament. Evidentment, aquestes són, el desplegament de les lleis de l'ISI a tots els serveis i els que queden. Aquesta és una política que nosaltres compartim, que ja vam manifestar així. La demanda de la ministra de si la podem recolzar a dintre en el moment que sigui votada en aquesta Cambra, també dependrà, evidentment, de la voluntat del Govern i del seu grup parlamentari en la participació. Perquè si és com les altres, evidentment no la podem votar perquè tampoc ens en van donar l'ocasió.

En l'article 21, vostè ha parlat que aquest article derogava la Llei. Això no ho he vist enlloc en l'article 21. Per tant, suposo que allà, en el que és la llei de Projecte de pressupost no hi figura cap derogació, i en tot cas si hi figurés una derogació suposo que serà per un any, perquè la llei de pressupost només és per un any, en canvi la transitòria em sembla que va per dos anys o tres anys més.

En el fons de FEDA i STA, els arguments que vostè ens defensa sobre la no manca de capacitat d'inversió que ha generat aquests darrers anys, recollint aquests fons o aquest repartiment de dividends d'aquestes parapúbliques, entenem que això hi pot ser, i una prova clara és la xarxa ADSL que vostè ha mencionat justament, i que avui hi ha prou problemes per poder-la mantenir per part dels ciutadans, tot hi havent-hi unes ofertes molt interessants durant la fira d'Andorra. Per tant, penso que hi ha algun problema, prou hi deu ser, aquí dintre, en aquest aspecte.

Evidentment la intervenció ha sigut molt llarga, i nosaltres hem basat, evidentment en fer una defensa dels projectes i dels elements que nosaltres veiem amb contradicció amb el nostre plantejament polític, que vam defensar en aquesta mateixa Cambra en el dia del discurs d'investidura, i per tant ens cenyim única i exclusivament a ressaltar les coses que nosaltres no entenem que funcionen per aquesta línia política. És feina, evidentment, del Grup Parlamentari Lliberal, i així ha estat per part del seu president de defensar les coses que van bé. Nosaltres ja en tenim prou en dir les coses que van malament. Que això no vol dir que totes les coses no vagin malament, i si han seguit amb atenció la meua intervenció, evidentment alguns ministeris que *inclús* han reclamat que hi havia de haver més participació, i *inclús* hi havia d'haver més dedicació i més sensibilitat per part del Govern, en temes tan importants com poden ser la política social.

Fins aquí em referiré únicament amb caràcter general a aquesta intervenció, i acabo la meua intervenció, Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Pel Grup Socialdemòcrata té la paraula el Sr. Jaume Bartumeu.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Em referiré primer a la intervenció de la Sra. ministra de Finances per fer constar d'entrada una mica la nostra perplexitat, perquè tal com ja havia fet en la nostra intervenció ens adonem que el discurs és un, i la realitat del pressupost és una altre.

La presentació del pressupost, al qual m'he referit en diversos moments de la meua

intervenció, és fins i tot compartible pel Grup Socialdemòcrata. El que nosaltres hem posat en evidència malgrat que el president del Grup Parlamentari Lliberal no ho hagi pogut recollir - després li replicaré a ell- és l'evident distorsió, i aquest és un qualificatiu mesurat i moderat, l'evident distorsió entre els discursos i entre els objectius anunciats, i el que realment, concretament en les partides pressupostàries que presenta aquest pressupost.

En tot cas, com que no ha dit res aquest any de les nostres queixes, i sí que ha dit de les nostres observacions, sí ha agraït les nostres observacions de l'any passat. Hauré de deduir que hauré d'esperar el debat pressupostari de l'any vinent perquè es faci referència als concrets aspectes i greuges que fem nosaltres en el pressupost d'aquest any.

Tanmateix, sí que crec que val la pena parlar de la qüestió dels ingressos. Bé, ens ha dit que... ens ha parlat d'un debat en relació a la llei que es va adoptar l'any 2001 pel que fa a la remuneració de les reserves en garantia, i així com a vegades ens sembla que no estem discutint del mateix pressupost, aquesta tarda aquí, també ens sembla que no devíem assistir els consellers socialdemòcrates al mateix debat de la Llei. La Llei de la que estem parlant, i a la que jo he fet referència, i la que demanem que es mantingui, és una Llei que el projecte de pressupost lliberal està modificant, per no dir conculcant. Aquesta Llei diu: té una disposició addicional primera que diu que els dipòsits de les reserves en garantia constituïts per les entitats bancàries segons l'establert per aquesta Llei i per la Llei d'ordenació del sistema financer del 27 de novembre del 1993, i la Llei de reserves en garantia de dipòsits i altres obligacions operacionals a mantenir i dipositar per les entitats enquadrades en el sistema financer de l'11 de maig del 1995, es mantindrà des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei fins el 31 de març del 2005, no són remunerats." -31 de març del 2005.

Aleshores, ara amb aquest pressupost, l'any vinent em sembla que és el 2003, perquè tant parlar dels anys 90 i sobretot de l'any 1994, ara potser ja m'equivoco d'any, però em sembla que l'any vinent és el 2003. La llei diu que no són remunerats fins el 31 de març del 2005.

STA i FEDA, bé, que l'Estat recuperi part dels seus ingressos no és en si dolent, fins i tot és racional si no hi ha un problema en les inversions. El fet que s'hagin fet moltes inversions, les quals nosaltres no hem pas

criticat, no vol dir que no se n'hagi de fer més. El company Jordi Mas ara feia referència a STA, i a una sèrie de problemes que hi ha de xarxa que tots els ciutadans del carrer, siguin simpatitzants d'un o altre grup parlamentari, pateixen i se'n queixen.

Que se'ns doni com a gran prova que la punció del pressupost de la STA no afecta la capacitat inversora en què s'han inaugurat unes noves oficines comercials amb un disseny i un luxe asiàtics, no té a veure amb la qüestió que el nostre grup parlamentari plantejava.

I pel que fa a FEDA, tres quarts del mateix; no es critiquen ni es diu que no s'hagi fet bé. Per cert, les oficines també tenen un cert luxe, les noves. Però el que no trobo normal és que se'm doni com a demostració, i agafo només un exemple de la capacitat inversora, l'ETR de Ransol de la qual jo mateix havia sentit a parlar quan presidia el consell d'administració, és a dir que ja hi estàvem treballant, i això com el Sr. Toni Martí sap, doncs, fa bastants anys. Per tant, no crec que tingui res a veure la inauguració fa uns anys de l'ETR de Ransol amb el que aquí ens estàvem queixant.

Pel que fa al Sr. Toni Martí, Sr. síndic, potser hauria de tenir doble temps, perquè és clar, primer hem discutit del pressupost del 1994, i després del 2003. Va dir el Sr. Toni Martí, ha dit que ell havia dit, i és cert que ho va dir, que no hi tornaria al passat, però hi torna. No se'n sap estar. És el fil conductor de la seva estratègia política de combat als socialdemòcrates que és tornar sempre al passat. En el passat s'ha votat, en el passat s'ha fet. Miri, vostè està ancorat en el passat, i nosaltres aquí hem vingut avui a parlar d'avui, del present i del futur d'aquest país, no de l'any 94.

Llegir una intervenció preparada a l'avança és normal, perquè no podem pas tenir els parlamentaris que seiem en aquesta sala una capacitat d'improvització tan gran que no haguem de portar intervencions més o menys embastades. Però és clar, el problema és que llegir-la després sense haver escoltat o sense adaptar el discurs que es porta al que ha dit l'adversari, té un problema. Que és que la contesta no s'adapta necessàriament al que s'ha dit. I aquest és el cas que ens ocupa avui. La intervenció que he fet en nom del Grup Parlamentari Socialdemòcrata és una, i el Diari de sessions al qual el Sr. Toni Martí ha al·ludit ho demostrarà. I ell m'ha contestat sota la presumpció que jo n'hauria fet un altre. I per

tant, no quadra bona part de la seva intervenció amb el que nosaltres havíem dit.

Exemples. Les coses no es fan tan malament. Miri, jo li podria contestar, perquè és molt fàcil, és com la rèplica de la casa de la por. Jo li puc dir: miri no és que no es facin malament, és que no es fan ni bé ni malament, no es fan. Però no és aquesta la qüestió. És que jo no he parlat que les coses es fessin tan malament. Jo el que he parlat, el que he dit en nom del Grup Socialdemòcrata és que el pressupost que presenta la ministra de Finances té uns objectius, i que el concret examen de les partides pressupostàries demostra que són uns objectius virtuals, perquè els pressupostos no s'adapten als objectius. I a més a més he dit que nosaltres tenim una proposta alternativa de pressupostos en el sentit que voldríem que s'invertís més en aquestes matèries de les que vostès diuen que invertiran, i a l'hora de la veritat no ho fan.

Nosaltres no hem parlat, per exemple, i torno a la distorsió entre el que he dit i el que se'm replica. No hem parlat d'un dèficit pressupostari que fos comparable amb el del 94, o amb el del 90 o amb el del 88. Nosaltres hem parlat, -diari de sessions-, de dèficit econòmic i social, no de dèficit pressupostari. No m'ha contestat sobre això. Torna a parlar del 94. Bé si vol parlar del 94, parlem-ne una mica, no gaire. Però parlem-ne una mica, parlem-ne el suficient.

L'augment d'ingressos a partir del 94, i que es dedueix al 95, entre altres coses, ve per les lleis bancàries que es van adoptar al 95. Recordarem, ja que hem de recordar que són les lleis bancàries, que només en arribar a l'Edifici administratiu, vostès es van apressar de retirar del debat pressupostari, i que no són pas vostès sinó persones i parlamentaris que seuen -vostè empra la mateixa expressió que ha fet servir el portaveu lliberal- que seuen en aquest costat de la Cambra avui, que les van tornar a entrar. Perquè vostès no tenien cap intenció de tornar-les a entrar, i podríem dir anècdotes de documents tancats a la caixa forta del tercer pis.

Però, en tot cas, el que és evident, és que aquestes disposicions van ser votades en aquesta Cambra, perquè els que ara som a l'oposició les vam tornar a entrar perquè ja les volíem votar, i vostès ens ho volien impedir havent-les retirat.

Qualificatiu que m'atribueix, i que mai he dit avui en aquesta intervenció, que si el Govern de tots o el Govern d'uns quants, però miri, és clar,

jo li agrairia, -ja li he dit altres vegades-, que dins del seu legítim i normal exercici de la discrepància amb els plantejaments del Partit Socialdemòcrata, doncs... o faci discussions filosòfiques que les poden fer, o em rebati sobre el que he dit. Però no cal que construeixi intervencions sobre qualificatiu que jo no he emprat. No he parlat en cap moment ni del Govern de tots ni d'uns quants.

Oposició de l'oposició, efectivament, tota la intervenció que ens ha etzibat és una demostració que està exercint de portaveu de l'oposició de l'oposició. S'haurà de discutir el lloc, per cert, amb el ministre Portaveu.

Dades del 0,7 a Europa. Miri, el 0,7 a Europa vostè ja sap que el calculen sobre el PIB i no sobre el pressupost, i per tant aquesta comparació que ens ha fet entre el 0,7 i el zero trenta-dos, tampoc quadra.

Les beques. Ja veurem la realitat quan arribin. Aquest és un tema que a vostè li agrada molt, perquè té la sensació equivocada que ens posa molt neguitosos. No ens en posa gens! I vostè va insistint, també, a intentar tocar l'arquet en aquesta matèria. Miri, ja mirarem les liquidacions, i quan mirem les liquidacions veurem a veure el perquè de com ha anat, tot això.

El sanejament. Bé, hi ha un incompliment evident dels compromisos contrets amb Espanya; i ho ha dit el portaveu Jordi Mas, no ens han contestat en cap intervenció, la ministra tampoc n'ha parlat d'això. Andorra la Vella! És clar, vostè assisteix més que jo a les sessions del Comú d'Andorra la Vella, i per tant veig que hi té una certa inclinació a conèixer. Però és clar, jo Andorra la Vella, a diferència del portaveu del seu partit en aquell comú, jo hi visc a Andorra la Vella. I per tant, conec els problemes que pot tenir la qüestió de l'assistència sanitària. He llegit també, que el seu portaveu, aquest al qual em referia, ha trobat un local. Miri, me n'alegro, els felicito. A veure si així podem aconseguir tenir una instal·lació millor.

No ens ha parlat, ha fet greuge el portaveu, el Sr. Jordi Mas, de la qüestió del desviament... perdó, del túnel del Grau de la Sabata, però no ens ha parlat del desviament d'Encamp com a gran prioritat. Diu que l'acabarem al 2005, la quantitat d'anys. No, no n'ha parlat, però ja que sembla que diu que només... s'han fet moltes coses, aquesta encara els hi queda per fer.

Última cosa, hi ha un buidament de la discussió pressupostària evident per la via dels crèdits extraordinaris a repetició. Per tant, totes les xifres a les quals ens ha fet referència, i aquests comparatius, jo crec que absolutament equivocats, coincideixo en això també amb el conseller Jordi Mas, sobre l'any 1994 i el pressupost del 2003, hauria de prendre en compte vostè aquests crèdits extraordinaris a repetició que ens porten, i que, evidentment, alteren les liquidacions. Les liquidacions no són mai, des de que governen vostès, ni "por asomo" -que diuen en castellà-, semblants al que plantejava el pressupost pel mateix exercici.

Parlant dels qualificatius, en tota la part final de la intervenció sortia el qualificatiu honestament, honestament. És clar, la contraposició, l'antònim d'honest és deshonest. Per tant, jo crec que això no hauria d'alterar el to del debat, però jo crec que s'ho hauria d'haver estalviat. Perquè els consellers que no estem d'acord amb el pressupost del seu partit, no per això deixem de ser honestos, i el fet de votar una esmena a la totalitat no té res a veure amb la deshonestedat. Per tant, aquesta reiteració en veure si no és més o menys honest, em sembla que és mal vinguda.

Despeses de personal. Del 1994 fins ara el personal més o menys deu haver doblat. Però aquesta no és la qüestió. La ministra ens deia gestió de l'acompliment. Miri en dos setmanes dos recursos al Govern sobre nomenaments fets de qualsevol manera. En dos setmanes dos recursos.

En tot cas, fer oposició -s'ha invocat aquí reiteradament la meva intervenció del debat pressupostari de l'any passat, i l'al·lusió que vaig fer al polític francès i excopríncep François Mitterrand- efectivament que el primer deure de l'oposició és fer d'oposició, i aquí és on realment a vostès els hi comença a fallar una mica el criteri de funcionament del règim democràtic. Els hi toca realment el voraviu que el Grup Parlamentari Socialdemòcrata exerceixi plenament, assíduament, diàriament el seu paper de controlar el Govern. Aquest és el nostre paper. Aquest és el nostre paper, i el d'ensabonar el Govern li toca al president del grup parlamentari de la majoria, per tant no ens faci greuge que no hem dit totes les coses bones que fan. Vostè sap, ja li he dit d'altres vegades que nosaltres hem votat molts textos que venien proposats de la majoria. El que passa és que allò dels obllits, també se n'ha volgut oblidar d'això. Vostè sap que fem moltes esmenes que són

transaccionades i fins i tot adoptades. I vostè sap que en un tema al qual -i no m'escapo, Sr. síndic del debat pressupostari- en la presentació del pressupost la ministra de finances hi ha fet referència, que és la qüestió de la Llei de les finances comunals, estem treballant de manera decidida per arribar a un acord, i no pot dir en cap moment que el Grup Parlamentari Socialdemòcrata no hi posi mitjans, hores i bona voluntat per arribar a aquest acord al qual estic segur que arribarem. Per tant, no ens vulgui fer passar aquí pels dolents de la pel·lícula ni pels adeptes de la casa de la por.

Fer oposició -i ara sí que acabo- és una altra cosa també, però és que ja hi figurava a la nostra intervenció de l'any passat. Fer oposició és denunciar, criticar, controlar, però a la vegada per plantejar una alternativa. Tant en la meva intervenció de l'any passat com en la intervenció d'aquest any, és diu per on hauria d'anar un pressupost diferent del que vostès plantegen, un pressupost que nosaltres entenem que seria millor per a Andorra. En la meva intervenció he parlat també d'això. Però, evidentment d'això vostè no n'ha volgut parlar.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Pel Grup Lliberal té la paraula el Sr. Antoni Martí.

El Sr. Antoni Martí:

Gràcies Sr. síndic.

Em permetrà el portaveu del Grup Parlamentari Socialdemòcrata que ara que no tinc el discurs organitzat, he agafat notes i intentaré contestar-ho gairebé tot, si puc i si no m'he descuidat cap cosa.

Miri, jo des d'ara ja li agraeixo el to del seu discurs abans que tot, i si em permet, miraré de tocar, com diu vostè, l'arquet el millor que sàpiga alhora de fer les contestes.

Anem pel final. La Llei de finances comunals, ha sigut el president del grup parlamentari, no una sinó varies vegades que ha reconegut, no tant sols de vostè i del seu grup parlamentari, sinó del Sr. Jordi Mas i del seu grup parlamentari com a president, l'esforç que és fa.

Més encara. Quan ha sigut necessari s'ha reconegut que moltes coses s'han millorat a les comissions

-Sr. síndic ja tornaré al debat pressupostari-, per tant una cosa no treu l'altra.

Miri, jo me'n recordo que li vaig dir que no tornaria als anys 90, però és clar, vostè em permetrà que no torni a l'any 90-91, però deixi'm tornar al 1994. El 1994, resulta ser Sr. Bartumeu, que és l'últim any comparativament parlant que podem comparar alguna cosa amb els que avui sou oposició parlamentària. I per tant, tornar al fet que estic passant, no pas tots en aquest moment del 1994. Per tant, és clar, hi tornaré al Sr. Jordi Mas, però val pels dos. A veure, no li ha agradat que parlés del 1994, però miri me n'alegro que no li hagi agradat perquè és bon senyal, quan a vostè no li agrada és que no li ha agradat que li digués, però no és per això que estic més satisfet. Però, en tot cas, ha parlat proporcionalment més vostè del 1994 en la seva rèplica, que jo en el meu discurs. Perquè miri, els papers ara sí que els tinc una mica desordenats, però en la meva intervenció, que no sé si la té el Sr. Marc Pintat al costat, representava l'any 1994, quan feia referència a l'any 1994, dos de catorze fulls. Ja li diré. I el temps que ha dedicat vostè a la rèplica, hi ha dedicat bastant més temps que jo. Perquè jo no he parlat del 1994, he comparat les dades del 1994 amb les del 2003, però no he deixat, Sr. Bartumeu, de parlar del que vostè diu el futur. He parlat del futur. Hem reconegut, Sr. Bartumeu, el que hem de reconèixer. No únicament el portaveu del Grup Parlamentari Lliberal, també la Sra. ministra ho ha reconegut.

Una altra cosa és que, vostè diu: "és que no ho he criticat"... vostè no ha adaptat el seu discurs original que tenia. Miri, escolti, Sr. Bartumeu, jo el meu discurs el faig... L'altre dia va tenir un altercat amb això, també, amb el Sr. Guillem Valdés. El meu discurs el faig jo, si llegeixo és perquè penso que s'adapta al debat. El meu discurs estava pensat, li pot agradar o no, i pot haver agradat més o menys, però estava basat en dos grans fases. Primer el comparar, no amb cinisme, amb una certa ironia, la gestió d'uns al 1994, i la gestió que estem fent tots nosaltres al 1993. Això no em pot discutir el fet que ho pugui fer. I la meva intervenció és parlar del futur. He parlat del futur dels projectes que el Govern està començant, dels que ha acabat, això ja seria els que acaba d'inaugurar no fa pas tant temps. I he parlat de les polítiques que s'han tingut com a prioritàries. Llavors tampoc em digui a mi, aquí, Sr. Bartumeu si em permet, i li dic amb tota amabilitat, que és una de les

grans especialitats del president del Grup Parlamentari Lliberal de fer recordatoris del passat. I a demés no és vostè que m'ha de dir que he de fer d'oposició de l'oposició. Jo mateix li he dit, vostès em diran que faré d'oposició de l'oposició, qual cosa l'he encertat, perquè m'ho ha dit vostè.

Però en tot cas, simplement ha sigut recordar coses que penso que es poden comparar, i en un règim parlamentari totes les ... vull dir que la història hi és també per ser comparada. Jo ho entenc així.

Miri amb el règim democràtic, si hi ha un partit, i en tot cas que es respecta, no és el Partit Socialdemòcrata, no és el Partit Demòcrata, no és el Partit Lliberal, són els tres partits que estem representats aquí. I el fet que vostès critiquin ho puc entendre. Ja ho he dit en la meva intervenció. Vostè em diu que n'hem reconegut algunes que es fan ben fetes. Doncs, li agraeixo que ho reconegui, encara que li costi en la segona intervenció, perquè en la primera no ho he sentit per enlloc. I perdoni que li digui.

Quan vostè em parla del sanejament, miri Sr. Bartumeu, a veure vostè també té les rèpliques a les meves intervencions, i ha d'estar atent, si em permet, perquè sóc jo que li he dit que el pla de sanejament fèiem tard, ho he dit clarament, i em sembla que s'ha pogut sentir, i ho hem reconegut. Per tant la crítica que se'm pugui fer en això, vull dir que ja no cal ni que la faci, perquè nosaltres mateixos som suficientment grans per veure-ho que vertaderament no hem complimentat com ho hauríem hagut de fer, i ara en parlo moltes vegades amb el Sr. cap de Govern i amb altres ministres, doncs, del que era el sanejament de les aigües d'Andorra que era anat cap a Espanya.

Miri, la meua presència al Comú d'Andorra la Vella, -Sr. síndic si em permet dos segons per això-, era per un tema amb la Sra. Mònica Codina, i amb els consellers d'Andorra la Vella, i em van demanar de ser present. Hi vaig anar, i em sembla que vaig estar molt ben acollit per la Sra. cònsol, cap problema, però pensi una cosa; jo he nascut a Escaldes-Engordany, he estat conseller elegit a la parròquia d'Escaldes-Engordany, però em sento conseller d'Andorra, i per tant cap dels comuns a mi m'és indiferent. I vull que ho sàpiga, i en tot cas si vol venir vostè a la parròquia a la qual vaig néixer, estarà tan ben acollit com vaig estar acollit jo en el seu moment. Per tant, en temes vertaderament molt sensibles estic passant.

Miri, és que clar, quan em diu: "és que vostè s'adapta els seus discursos, governar per tots, no governar per uns quants". És que clar, vostè també té una facilitat, la mateixa que tinc jo segurament, i que vostè em crítica, vostè en té d'altres de facilitats. Vostè avui no ho ha dit, però no ha deixat de dir-ho contínuament en tertúlies, en escrits, en grans escrits que hem llegit amb molta passió, atenció i, en tot cas, no gaire contents del que es deia, del Sr. Francesc Casals, que no és que ho digués, és que ho deia en cada una de les línies. Llavors vostè moltes vegades fa preguntes parlamentàries dient el que ha declarat el portaveu -perdoni que el citi Sr. Enric Pujal- o d'altres ministres, de si és veritat. Aleshores, no es poden aquí citar qualificatius seus, que podem respectar, i dir aquí com a president de grup parlamentari que no els compartim, vaig dir. Vostè diu que val allò dels articles, també val el que diu al tomb del pressupost, i jo tinc el legítim dret com vostè de fer altres coses i de poder-n'hi fer esment.

I no em voldria allargar gaire més. Vull dir, miri, Sr. Bartumeu, la seva experiència, vostè ha estat a la Comissió de Finances. Jo comparo el 0,7 amb el zero trenta-dos, i és el que puc comparar avui dia per ser comparable. Però en tot cas, no és qüestió de diner, no és qüestió de xifres, és que vostè m'ha de reconèixer que l'any passat es va parlar moltíssim del fet d'aquesta poca solidaritat que tenia el Govern lliberal i el Grup Parlamentari Lliberal amb el tercer món i amb les ajudes al tercer món. Aquest any han pujat d'un 25% aquestes ajudes. Jo no sé si el trenta-dos és comparable amb el 0,7. El que sí li puc... i la meva intenció era aquesta, era demostrar-li la voluntat real. I aquesta sí que és comparable amb l'any passat, de continuar a esforçar-se per fer ajudes als més desfavorits i a la gent que no viuen bé. I cal dir que hi vivim la majoria dels andorrans.

I no sé si he acabat de tocar bé l'arqueta, m'entén, i si em descuido alguna cosa; però en tot cas no sé si hi haurà temps per a una segona rèplica, però jo voldria, i perdoni que si em descuido alguna cosa. Però bé, en definitiva, em sembla que he contestat el bàsic de la seva intervenció, tot i saludant des d'ara el seu discurs, i que reconegui, doncs, per alguna cosa haurà servit aquest discurs tant calculat i tan poc adaptat, com diu vostè en les intervencions precedents, perquè com a mínim haurà reconegut que alguna cosa de bona hi havia al pressupost. I per tant, ja em dono més que satisfet.

El Sr. Jordi Mas... Miri, Sr. Jordi Mas jo simplement, en la seva primera intervenció vostè deia que nosaltres no tenim prioritats. En tot cas no tenim les mateixes, però el que no em pot negar és que hi ha unes prioritats dins de tot pressupost. Una altra cosa és el legítim dret de no compartir-les i de tenir-ne de diferents. Però hi ha prioritats. Nosaltres entenem que hi ha prioritats. Que no puguin estar compartides, doncs, ho lamento, i jo penso que temps hi haurà en un futur que puguem compartir d'altres coses, com hem compartit, per exemple, i li agraeixo, la votació a la llei del nou contracte laboral.

Que vostè deia que no és un pressupost responsable, coherent i racional. Miri, vostè pot pensar que no és racional, pot pensar que no és coherent, però deixi'm dir-li que és responsable. En tot cas és la nostra manera d'entendre com s'han de portar les coses en aquest país, amb tota responsabilitat que és pot compartir o no. I fent un símil amb el que deia el Sr. Jaume Bartumeu, tampoc em sembla bé que em digui que no és responsable. Potser pot entendre vostè que no és coherent, que no és racional.

I tornaré amb vostè, Sr. Jaume Bartumeu, perquè ara ve a l'idea parlant d'això, que m'he descuidat una cosa. Vostè em fa dir, i això és una cosa, i vostè ja ho va dir més d'una vegada, les picabaralles del Sr. Antoni Martí i del Sr. Jaume Bartumeu passaran a la història, o va dir una cosa diferent, va dir: "no passaran a la història, perquè el poble andorrà d'altres necessitats té a aquestes". Però, el que no pot dir que he dit, és que jo dient que honestament amb el meu pensar l'acusi vostè de ser deshonest. Això no és així, i això és forçar molt les frases i forçar molt la meva intervenció, i em sembla que això vostè també s'ho hauria pogut estalviar, perquè no ha sigut pas la meva voluntat.

El Sr. Jordi Mas... jo he dit que el Govern d'Andorra tranquil·lament Sr. Jordi Mas... és veritat que es van votar unes propostes de resolució al tomb de dos conceptes importants, que era la granja escola i una cosa que potser -si em permet-, tant o més important, que era el famós centre de desintoxicació. I jo, Sr. cap de Govern, jo penso que aquí, el Sr. Jordi Mas com a president del Grup Mixt, representant del Centre Democràtic Andorrà, té raó, i quan es voten propostes de resolució, si hi ha la voluntat de tirar-les endavant s'han de complimentar també amb les quanties necessàries per fer-hi

front. I ho reconec Sr. Jordi Mas, i li dic al Sr. cap de Govern.

Jo ja no em vull ficar en l'aspecte, nosaltres no hi entrarem, no perquè tinguem res a amagar, ni molt menys, es parla dels pressupostos i era evident que es parlaria del forn incinerador. D'altres moments hi haurà per parlar d'això, i em sembla que no es pas avui el moment més adequat.

I el Sr. Jordi Mas deia que el president del grup parlamentari ha fet una defensa aferrissada. He fet la defensa... El Sr. Jaume Bartumeu diu una defensa que no s'ha adaptat als discursos anteriors, però li agraeixo que em digui que l'he fet aferrissada. Perquè és difícil no fer una defensa aferrissada, i en tot cas tan sols es pot fer una defensa aferrissada si un creu amb el que defensa. I tot i les mancances que té aquest pressupost, jo crec en aquest pressupost. És per això que no m'ha sigut gens difícil de fer una defensa que vostè qualifica d'aferrissada.

I també ha fet referència al pressupost del 94, i en això sí que té un discurs... però ja li vaig dir un dia, i això sí que és una pinzellada, simplement. Vostès haurien pogut, i així queden contestats els dos portaveus, haurien pogut, fiquem el cas que fos veritat que vam retirar totes les lleis bancàries, s'haurien pogut no retirar si els mateixos que avui ens acusen d'haver-les retirat, s'haguessin entès i segurament les haguéssim pogut tirar endavant.

(Se sent riure)

El Sr. síndic general:

Si us plau.

El Sr. Antoni Martí:

I acabant, i li diré, -Sr. síndic ja acabo- perquè és clar, el tema del tabac també és un tema apassionat. Resulta que quan s'apuja un 1% l'IMI del tabac, es diu: el sector està tocat de mort. Quan el tabac puja del 4 o 5%: hi ha contraban. Bé, doncs, escolti, jo us invito, i així acabo la meva intervenció, a què es fiquin d'acord amb el Sr. Jaume Bartumeu, i ens diguin exactament quin és el percentatge correcte políticament, que ha de sofrir a nivell del tabac, l'augment respecte als productes de l'IMI.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Pel Govern alguna intervenció?

Sí, Sra. ministra de Salut teniu la paraula.

La Sra. Mònica Codina:

Gràcies Sr. síndic.

Més que res d'algunes apreciacions que s'han fet respecte al tema de la Unitat de Desintoxicació. Pressupostàriament, aquesta unitat no es pot posar al Departament de Salut per un tema competencial, perquè les competències assistencials pertanyen al SAAS, i per tant els diners d'aquesta Unitat de Desintoxicació no es poden veure en el Ministeri de Salut i Benestar en el seu Departament de Salut, sinó en el SAAS.

Pel que fa al tema de la política social, jo penso que això podria ser generalitzat als altres ministeris, perquè s'ha dit que si no hi ha diners les coses no es fan. A veure, vol dir que si no hi ha diners al capítol II les coses no es fan. Llavors, o s'estan oblidant que tenim un conjunt de funcionaris que treballen i que fan feina, perquè és clar, evidentment, les coses que es fan, es fan amb el pressupost del capítol I, que cada competència que té cada funcionari, que fa una gran quantitat de feina, i a la qual és molt lloable, i es complementen amb el capítol II en partides d'assessoraments i altres aspectes, doncs, per poder dur a terme aquesta feina.

El Ministeri de Salut i Benestar va créixer un 60% el 2002. En el pressupost del 2002 hi ha una consolidació dels seus projectes, i aquest any creix un 4%. Però això no vol dir que es deixi de fer feina, sinó que a vegades, en projectes com el que ha nomenat el Partit Socialdemòcrata, el pla d'atenció a la dona, el d'acció penitenciària o mediació familiar, no vol dir que amb els mateixos diners del capítol II -repeteixo- perquè tenim la gent que treballa al ministeri com en els altres ministeris, doncs, que fan molta feina, vol dir que amb els mateixos diners ja han fet uns projectes el 2002, i n'engegarem d'altres al 2003. Però com que també... i com ha apuntat el president del Grup Parlamentari Lliberal, que només es donen les xifres del que interessa. Doncs, jo sí que tinc les partides del nostre ministeri, i aquí faig referència també a la intervenció del Grup Mixt, i concretament del Sr. Jordi Mas, on diu que no s'han posat partides pressupostàries sobre el tema de la situació del forn incinerador. Jo els hi recordo que el programa

d'anàlisi i informació creix un 67%, el de prevenció i promoció un 30%, el de nutrició un 700%. Pel que fa al tema de família, tenim un projecte nou de fer una anàlisi de la situació de les famílies d'Andorra. Adopcions creixerà i creix un 400%, el de diagnòstic, valoració i seguiment d'infància creix un 6%, el pla d'atenció a la dona no creix -ja ho ha dit el Sr. Jaume Bartumeu- però es faran projectes nous, perquè els d'aquest any ja s'han fet i amb els mateixos diners es poden fer projectes nous, el d'inserció sociolaboral creix un 7%, justament perquè agafarem aquest any 2003 joves menors entre 14 i 16 anys per permetre que l'alumne que presenta dificultats d'adaptació escolar pugui tenir el suport social necessari per a la seva integració a la societat. Així mateix, el capítol de pensions a persones amb discapacitat també creix. Hi ha un capítol nou, com ja ha manifestat també el Sr. Toni Martí, de pensions d'atenció social. El tema Residència Solà d'Enclar creix un 11%, i segueixen creixent les polítiques cap a la gent gran.

Llavors, si a això se li diu no fer política social, doncs, bé, és l'opinió dels grups de l'oposició, però no pas la que manifesta el Govern. I repeteixo, doncs, com diuen, que si no hi ha diners les coses no es fan, jo dic que tenir més diners no vol dir fer més feina.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Passem a les intervencions del grups parlamentaris.

Pel Grup Mixt, Sr. Josep Garrallà teniu la paraula.

El Sr. Josep Garrallà:

Gràcies Sr. síndic.

Miri, Sr. Martí, jo només li vull recordar unes quantes coses. Primerament, vostè que ens vol donar lliçons de reconèixer el que està ben fet o està mal fet, jo no he sentit mai dir en aquesta Cambra, si el que s'havia fet anteriorment, estava ben fet. Aleshores comenci vostè, i nosaltres potser també en tindrem en compte.

Dos. Quant a les prioritats, li'n vull dir una de clara, i que pertoca a la meva parròquia, i segurament no és gens electoralista. El pont d'Anyós és una gran prioritat del Govern Lliberal. Si això són les grans prioritats, estem clars que aquest pressupost no s'accepta... Sí Sr. cap de Govern, ho pot dir així de clar, perquè ja

em dirà... a veure, nosaltres fem cua cada dia a la Massana, i aquest pont no ens ha solucionat res, que ho vegi. Molt al contrari.

El Sr. síndic general:

Si us plau.

El Sr. Josep Garrallà:

Quants habitants hi ha a Anyós? Ja m'ho dirà. I pensi pel país, i no pensi per uns quants habitants, que vostès en aquest cas sí que van fer electoralisme, Sr. cap de Govern... i no cal que rigui d'aquesta manera. Perquè jo no m'he rigut mai de cap intervenció que han fet vostès, Sr. cap de Govern.

Després la Sra. ministra de Sanitat em diu que els programes que havien d'estar, estan a dins del SAAS. Nosaltres no li vam dir mai que havien d'estar a dins del SAAS. Nosaltres els volem a dins del pressupost de l'Administració general, Sra. ministra. I aleshores sí que estariem satisfets perquè el podríem controlar molt millor.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Passem al Grup Socialdemòcrata, Sr. Jaume Bartumeu teniu la paraula.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies Sr. síndic.

Primer replicaré a la ministra de Salut i Benestar Social, amb termes generals. A veure, és una mica la mateixa discussió que tenia abans amb el portaveu del Grup Parlamentari Lliberal. Nosaltres, ja hem vist totes aquestes partides que augmenten, a les quals ha fet referència la ministra. I si no n'hem fet comentari no vol dir que no les compartim o, al revés, que les condemnem. Si haguéssim tingut alguna cosa a dir ho hauríem dit.

No hem dit que no es faci política social. Hem dit que no es fa prou política social, i en tot cas, que no es fa amb l'orientació que els socialdemòcrates voldríem.

Paradoxalment, un portaveu del Grup Parlamentari Lliberal en el punt anterior de l'ordre del dia ens ha clarificat quin és -les dos polítiques a les que jo em referia en la meua intervenció que ja portava preparada-, que és que hi ha una política social moderada que és la

de vostès, i n'hi ha una altra que podem dir més radical que és la que defensem nosaltres. Per tant, nosaltres no hem dit que no facin política social. La seva política social moderada no ens convenç i la considerem insuficient. És el nostre dret i és la nostra obligació per ser fidels al nostre programa.

El Sr. Toni Martí...

El Sr. síndic general:

Silenci si us plau. Perdoneu Sr. Bartumeu. Silenci si us plau. Continueu.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies.

A veure, primer, dos precisions molt curtes. Jo no tinc consciència, i més ben dit, i encara tinc memòria, no vaig tenir cap altercat amb el Sr. Valdés, vaig tenir una discussió parlamentària, potser sí.

Amb aquest ball de números del 1994, vostè ha dit que parlava del 1993. No, del 1993, aquest és un any que en parlem més nosaltres que vostè. Vostè volia parlar del 2003, suposo.

La meua primera intervenció, jo no tenia temps de felicitar-los per les coses que vostè diu que els he felicitat en la segona intervenció. La missió de l'oposició al fer una esmena a la totalitat és plantejar el que li sembla que no està bé del pressupost, i el que s'hauria de fer.

Vostè ha vist que he apurat el que he pogut, però ja he vist que el Sr. síndic estava a punt de dir-me que estava acabant el temps. Per tant, jo no podia ni parlar del 1994 ni felicitar-los a vostès. No em tocava a mi.

El 0,7 per cent, és que no li hem criticat. L'any passat vam fer unes defenses, vam fer unes coses, vam plantejar una argumentació suficientment sòlida que ha fet que vostès rectificassin la seva política. Doncs, em sembla molt bé. Però és clar, jo no vindré aquí a fer unes intervencions per aplaudir-los. No em correspon. Ja ho fa vostè molt bé. Doncs, nosaltres no n'hem parlat del 0,7 per cent perquè no tocava, al nostre entendre.

El forn incinerador en aquest debat pressupostari hi era per dos motius: primer, perquè en la presentació del pressupost, la ministra de Finances s'hi havia referit en termes clars; i en segon lloc, perquè si hi ha un augment del 37% del pressupost del Ministeri de Medi Ambient, i si hi ha una sèrie de

partides que s'havien de comentar, doncs, bé, s'havia de parlar del forn incinerador, si vénen clarament induïdes pel forn.

Res més Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Pel Grup Lliberal?

Sí, Sr. Antoni Martí teniu la paraula.

El Sr. Antoni Martí:

Gràcies Sr. síndic.

Agrair simplement, -seré molt curt Sr. síndic-, que al final si aquest debat parlamentari durés una mica més! Sr. Jaume Bartumeu, potser ens ficariem d'acord en molts més temes que semblaven que estaven molt diferenciats al començament.

Miri, no critico que parlin del forn. No estic pas en posició de criticar res. I a demés encara estic en posició de... i no ho he ampliat, i he mirat de ser molt cautelós perquè vostè sempre em renya en això de dir: no li toleraré, perquè vostè sempre em diu que aquí, doncs, el Antoni Martí tal...

Miri, jo celebro dues coses, Sr. Bartumeu: que tinguem amb el primer partit de l'oposició, un partit estructurat, és una bona cosa per la democràcia, que no estiguem d'acord en moltes coses també està bé amb el règim parlamentari que complimentem; i celebro també que el debat que hem tingut, que hem fet avui, s'ha fet, cadascú amb els seus arguments, però més o menys encertats uns i altres, però en tot cas s'ha fet com s'ha de fer aquí a Andorra, sense perdre el respecte entre uns i altres.

I en tot cas, i així acabaré, segurament he anat molt lluny amb el qualificatiu d'altercat. I té raó quan diu discussió parlamentària. I el que hi ha hagut avui són discussions parlamentàries enfrontades, però celebro que s'hagi fet en un to que és el to que ha de tenir -entenc jo- el partit majoritari, i que també ha de tenir i que té el primer partit de l'oposició.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

El Govern vol intervenir?

Sí, Sra. ministra d'Agricultura teniu la paraula.

La Sra. Olga Adellach:

Gràcies Sr. síndic.

Vostès volen fer creure que no hi ha una política de medi ambient o bé que no està planificada. Discrepo totalment amb el que ha dit el Sr. Mas.

De totes maneres li faré un breu resum de la nostra política mediambiental, perquè el que no es pot fer és confondre.

Després de la seva aprovació l'any 1996, el Pla de sanejament s'està finalitzant. Totes les instal·lacions de tractament de les aigües residuals estaran adjudicades abans de finals d'aquest any, -de fet, ens queda, doncs, per adjudicar la depuradora de Canillo-, i estaran en fase de construcció durant l'any 2003. La depuradora més gran d'Andorra ubicada a Sant Julià s'acabarà a finals del 2003. Per tant, queda un pressupost global de tres milions d'euros que correspon als últims trams de col·lectors, i que si és inferior als pressupostos del 2002, és perquè el Pla de sanejament s'està finalitzant.

Un dels camps que més s'ha potenciat és el control de la qualitat de l'aire amb un increment respecte l'any passat de 171%. Es preveu instal·lar una estació fixa al nucli urbà, format per Andorra la Vella i Escaldes-Engordany, per mesurar en continu la qualitat de l'aire, i s'iniciaran campanyes de mesurament a altres parròquies.

També s'iniciarà una campanya de mesura de l'ozó.

Finalment és continuarà fent el seguiment de la influència del forn incinerador tancat el 21 d'octubre d'enguany.

A finals del 2002...

El Sr. síndic general:

Sra. ministra no fem un debat, si us plau, sobre la qüestió mediambiental. Una cosa és la referència sobre el pressupost que heu fet abans, però no portem el debat concretament sobre aquesta qüestió, si us plau.

La Sra. Olga Adellach:

Sí, però s'ha dit que no hi havia planificació, i jo vull concretar els aspectes...

El Sr. síndic general:

Però, atenui-vos al pressupost.

La Sra. Olga Adellach:

... de forma molt resumida d'aquesta planificació.

A finals del 2002, s'adjudicarà el nou centre de tractament de residus, i s'iniciarà la seva construcció durant l'any 2003. El pressupost preveu una partida important per fer front a les despeses d'exportació dels residus a Espanya mentre duri aquest període de construcció.

Hi ha també prevista una partida per iniciar les recollides selectives d'envasos, paper, cartró, tal com preveu el Pla nacional de residus, amb l'objectiu d'arribar a reciclar la bona part de les escombraries que es generen al país. Es continuarà treballant amb els grans productors perquè reciclin el màxim possible.

L'any que ve es farà un porta a porta prop dels hotels i restaurants per fer-los adherir a la companya de reciclatge...

El Sr. síndic general:

Si us plau Sr. ministra...

La Sra. Olga Adellach:

Bé, la política de planificació...

El Sr. síndic general:

Si us plau Sra. ministra quedeu-vos estrictament al pressupost.

La Sra. Olga Adellach:

D'acord.

Llavors, bé, doncs, atenyin-me estrictament al pressupost, efectivament, la granja escola no està prevista com a partida pressupostària, però sí que estem treballant per saber si aquesta proposta és viable. I de fet tenim un esborrany d'una proposta de granja escola, i es pot desenvolupar per dues vies: a través d'una granja escola a càrrec del Govern, per tant implica, doncs, fer totes les infraestructures necessàries; o bé aprofitar una explotació agrària existent.

D'altra banda, sí que cal dir que hi ha les partides suficients per poder fer el control de contaminació derivat de l'impacte del forn incinerador, tant en el nostre ministeri com en el Ministeri de Salut.

Hi ha una reducció...

El Sr. Jaume Bartumeu:

Sr. síndic he demanat la paraula per una moció d'ordre.

El Sr. síndic general:

Si us plau Sr. Bartumeu.

Quina observació vol fer Sr. Bartumeu?

El Sr. Jaume Bartumeu:

Demano que es respecti el Reglament. Aquest debat havia anat molt bé fins ara. Veig que el volen espatllar. Demano que es respecti l'article 111 i l'article 63, i altres que fan referència als debats, especialment l'article 65, Sr. síndic, diu: en cada debat hi ha d'haver un torn a favor i un torn en contra. El torn a favor o en contra del Govern l'han esgotat la ministra de Finances i els ministres que han volgut intervenir quan podien fer-ho, segons el Reglament.

Aquesta és la meva interpretació. Demano que la feu. La interpretació serà la vostra, però en tot cas, la intervenció de la ministra està fora de l'ordre del dia i fora del Reglament.

El Sr. síndic general:

Bé, en tot cas, jo entenc que la ministra efectivament ha sortit del debat concretament del pressupost, anant massa lluny en la política amb el debat sobre la qüestió del medi ambient, i per això, doncs, l'he avisat en aquesta qüestió. Ha fet referència sobre la qüestió del pressupost, concretament sobre la política de medi ambient.

Obriré a continuació un nou torn perquè se li pugui replicar sobre aquesta qüestió, Sr. Bartumeu.

Doncs, acabi la intervenció, Sra. ministra, concretament sobre el pressupost, si us plau?

La Sra. Olga Adellach:

D'altra banda, pel que fa al projecte de desenvolupament sostenible, la reducció és deguda al traspàs d'una partida de treballs realitzats per altres empreses d'aquest projecte de l'any 2002, el projecte serveis generals d'agricultura i medi ambient, pel pressupost 2003.

Pel que fa als projectes de recollida selectiva es redueixen tot i la incorporació de noves recollides. És degut a la renovació de

contractes, com per exemple el contracte de la recollida del vidre ha sofert una important reducció que permet destinar aquests diners a fer altres recollides selectives.

D'altra banda, la reducció de partides com la restauració d'abocadors, és deguda a què la restauració de l'abocador del Maià s'ha adjudicat aquest any, igual que s'adjudicarà la el d'Encodina, i per tant, com bé estableix el pressupost hi ha altres partides destinades a aquesta restauració.

Pel que fa al personal de la deixalleria, no continuarà fent les hores extres que feia quan estava obert l'antic forn incinerador, perquè, evidentment s'ha de respectar la normativa laboral i perquè no cal que les facin.

El forn es va tancar el 21 d'octubre...

El Sr. síndic general:

Si us plau, Sra. ministra, penso que en aquests moments donaria per tancada aquesta qüestió...

La Sra. Olga Adellach:

Si no puc continuar, doncs, dono per acabada la meva intervenció.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Alguna altra intervenció per part dels grups parlamentaris?

(Se senten veus)

Sr. cap de Govern, si us plau, després.

(Se senten veus)

Si us plau Sr. cap de Govern.

Intervenció del grups parlamentaris?

Sr. Bartumeu teniu la paraula.

El Sr. Jaume Bartumeu:

En la mateixa línia que la intervenció anterior que he fet, que és una qüestió d'ordre. L'article 63 diu que en cada debat hi haurà un torn a favor i un torn en contra. El torn del Govern ja s'havia acabat. Estàvem en les rèpliques dels grups parlamentaris. Aquesta intervenció només ha vingut a enverinar el debat. No té res a veure amb la qüestió, sinó que la ministra vol venir aquí a intentar justificar-se abans que arribin les preguntes que ha de contestar en la sessió de control de la setmana vinent.

És una mala manera de procedir, és una mala manera d'haver trencat l'ambient que hi havia en aquest debat pressupostari. No n'assumirem la responsabilitat. Però, en tot cas, no violarem nosaltres el Reglament, i no li contestarem al que acaba de dir.

El Sr. síndic general:

D'acord.

Alguna precisió Sr. cap de Govern?

El Sr. cap de Govern:

Només per al·lusió al Sr. Josep Garrallà. Jo li vull demanar excuses si he somrigut en algun moment. A vegades, aquí, entre nosaltres mateixos somriem d'afirmacions d'un o altre. Li asseguro que no l'he volgut ofendre en res, i no parlaré per res de la qüestió que vostè ha assenyalat. Li demano sincerament excuses. No volia de cap manera riure de cap opinió seva ni de cap de vostès. Simplement això.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Bé, doncs acabada aquesta intervenció, donarem per acabat el debat i procedirem, doncs, a la votació. Us recordo que sí és sí a les esmenes, i no és no a les esmenes, i per tant trasllat del Projecte de Llei del pressupost a la comissió encarregada del seu anàlisi.

Sr. secretari general, si us plau.

El Sr. secretari general:

Sr. Francesc Areny Casal : No

Sr. Josep Areny Fité : No

Sr. Jaume Bartumeu Cassany : Sí

Sra. Olga Benazet Dolsa : No

Sr. Francesc Casals Pantebre : Sí

Sr. Jordi Daban Alsina : No

Sr. Josep Dallerès Codina : Sí

Sr. Joan Albert Farré Santuré : No

Sra. Olga Forné Angrill : Sí

Sr. Patrick García Ricart : Sí

Sr. Josep Garrallà Rossell : Sí

Sr. Marcel Llovera Massana : No

Sr. Esteve López Montanya : Sí

Sr. Antoni Martí Petit : No

Sr. Jordi Mas Torres : Sí

Sr. Daniel Mateu Melción : No

Sr. Joan Monegal Blasi : Sí

Sr. Josep Àngel Mortés Pons : No

Sr. Cándid Naudi Mora : No

Sr. Marc Pintat Forné : No

Sra. Clara Pintat Rossell : No

Sr. Emili Prats Grau : No

Sra. Maria Lluïsa Puig Montes : No

Sr. Antoni Riberaygua Sasplugas : No

Sr. Francesc Rodríguez Rossa : Sí

Sr. Roc Rossell Dolcet : No

Sr. Guillem Valdés Alemany : No

Sr. Miquel Alís Font : Sí

El Sr. síndic general:

Sr. secretari voleu procedir al recompte si us plau?

El Sr. Esteve López:

11 sí; 17 no.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

A la vista del resultat de la votació, doncs, declaro desestimades les esmenes a la totalitat i havent-se presentat esmenes a l'articulat, el Projecte de Llei del pressupost seguirà el seu tràmit a la comissió respectiva.

Moltes gràcies.

S'aixeca la sessió.

(Són les 19.15h)

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94

ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 1,20 €

Subscripcions: Tel. 821234